

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته شهرسازی اسلامی

دوره دکتری تخصصی

گروه هنر و معماری

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۹۳۱ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی
در تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۰ به تصویب رسید.

نام رشته: شهرسازی اسلامی

عنوان گرایش: -

گروه: هنر و معماری

دوره تحصیلی: دکتری تخصصی

کارگروه تخصصی: شهرسازی

نوع مصوبه: تدوین

پیشنهادی: دانشگاه هنر اسلامی تبریز

برنامه درسی تدوین شده دوره دکتری تخصصی رشته شهرسازی اسلامی طی نامه شماره ۹۸/۱۸۶۵۵/دش تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۴ از کارگروه تخصصی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی دریافت شد و در جلسه شماره ۹۳۱ تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۰ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۹ وارد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و به تمامی دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی کشور که مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزشی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را دارند، برای اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر علی خاکی صدیق

دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

دکتر محمدرضا آهنگیان

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۳	۱- مشخصات کلی شامل مفاهیم، اصول و زمینه ها
۴	۱-۱ - مقدمه
۴	۲-۱ - معرفی رشته شهرسازی اسلامی
۵	۳-۱ - ضرورت و اهداف کلان و عملیاتی در دوره دکتری شهرسازی اسلامی
	اهداف کلان
	اهداف عملیاتی
۶	۴-۱ - وضعیت مطلوب
۶	۵-۱ - فرآیند و چارچوب محتوایی برنامه
۶	۱-۵-۱ - مراحل دوره
۶	۲-۵-۱ - دروس پایه (الزامی)
۶	۳-۵-۱ - دروس تخصصی (اختیاری)
۷	۴-۵-۱ - درس ویژه
۷	۵-۵-۱ - دروس جبرانی
۷	۶-۱ - تعیین نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۹	۲- جداول درسی شامل عناوین دروس و سامانه اجرا
۱۲	۳- شرح محتوا و سرفصل دروس
۱۲	۱-۳ - محتوا و سرفصل دروس پایه (الزامی)
۳۳	۲-۳ - محتوی و سرفصل دروس تاریخ و بازآفرینی شهری (تخصصی-اختیاری)
۴۶	۳-۳ - محتوی و سرفصل دروس مدیریت و برنامه ریزی شهری (تخصصی-اختیاری)
۶۰	۴-۳ - محتوی و سرفصل دروس الگوهای شهرسازی (تخصصی-اختیاری)

۱- مشخصات کلی شامل مفاهیم، اصول و زمینه ها

محیط زندگی شهر به گونه‌ای طراحی و ساخته شود که تحقق سبک زندگی اسلامی امکان‌پذیر باشد.

(رهبر معظم انقلاب، ۹۲/۱۰/۲۳)

ایجاد تحول بنیادین در آموزش عالی و بازنگری متون، محتوی و برنامه های آموزشی و درسی دانشگاهی مبتنی بر آموزه ها و ارزشهای دینی و هویت اسلامی - ایرانی و انقلابی از اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی در خصوص آموزش عالی است. در این رابطه متحول سازی و ارتقاء کمی و کیفی علوم انسانی و هنر مبتنی بر معارف اسلامی از محورهای مهم نقشه جامع علمی کشور بوده و در این سند، "شهرسازی اسلامی" در اولویت های مهم علم و فناوری کشور قرار گرفته است.

اصول، مبانی و الگوهای دانش شهرسازی امروزه مانند اکثر علوم دیگر مبتنی بر آموزه ها، اصول و مبانی غربی است لذا شهرسازی در کشور هم بلحاظ معرفت علمی و هم الگوهای عملی با چالش هایی روبرو است. استخراج و تبیین اصول و ارزشهای مانا و پایدار منتج از دین اسلام و حکمت اسلامی و مطالعه در شهرها و سکونتگاههای متنوع شهری گذشته و شیوه زیست مسلمانان و شهرهای اسلامی و آسیب شناسی وضعیت شهرهای امروز در سه حوزه باورها، رفتارها و الگوهای کالبدی می تواند منبع الهام در نقد نظریات و روشهای موجود در زمینه شهرسازی و ارائه نظریات، اصول و رویکردهای نوین و جامع نگر در طراحی و سازماندهی محیط های شهری در جوامع اسلامی و بویژه ایران باشد. راه اندازی دوره "دکترای شهرسازی اسلامی" از جمله راهبردهایی است که می تواند در دستیابی به اهداف فوق الذکر موثر باشد.

۱-۲- معرفی رشته شهرسازی اسلامی

انسان در طول تاریخ با تأمل و تفکر و برای مصلحت اندیشی و رفع نیازهای ذاتی خود جامعه را تأسیس کرده، سکونتگاه های انسانی و در نهایت عالی ترین پدیده انسانی - یعنی شهرها - را شکل داده است. شهرسازی بنا به تعریفی علمی است که به بررسی همه ی تحولات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فیزیکی یک شهر می پردازد و تلاش می کند که روابط موجود در یک شهر را در قالب نظامی هماهنگ، مدیریت و سازمان دهی کند و متخصص شهرسازی نیز کسی است که با مطالعه و بررسی روابط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی حاکم در شهر، برنامه ای بسامان و مطبوع برای یک شهر ارائه دهد. برنامه ای که تصویرگر سیمای شهر در آینده است.

آنچه شهرسازی اسلامی را به عنوان دانشی بومی در برابر شهرسازی غربی تعریف می نماید تفاوت ارزشها و دستگاه معرفتی حاکم بر این رشته از یک سو (جهان بینی اسلامی) و موضوعات مورد مطالعه و پژوهش و اهداف حاکم بر آن (بومی و دینی بودن) از سوی دیگر است. در سیر تطور و تحول رویکردها و نظریه ها در دانش شهرسازی اگر چه شاهد نقد رویکردهای مدرنیستی، توجه به تفاوت ها و هنجارها، نسبی گرایی و حرکت به سوی ارتقاء کیفیت و انسانی تر نمودن محیط های شهری هستیم که در برخی موارد ممکن است به ظاهر منطبق بر تعاریف و آرمانهای جامعه اسلامی نیز باشند اما بدلیل تفاوت در ماهیت فکری، باورها، آرمان زندگی شهری و نیازهای جوامع مسلمان لزوم تعریف رشته شهرسازی اسلامی و تبیین جایگاه آن در ارتباط با سایر رشته ها ضروری به نظر می رسد.

مکتب اسلام مطابق فطرت و سرشت انسان اصول علمی و قوانین مناسب را که منشاء سعادت انسان است و رفتارهای فردی، اجتماعی و سبک زندگی او را تنظیم می کند، ارائه می دهد. با توجه به مطالب فوق، **شهرسازی اسلامی عبارت از نظریه ها و کنش های شهری مبتنی بر اندیشه و فرهنگ اسلامی است که معناها و سبک زندگی اسلامی را بازنمایی می کند.** به بیان دیگر، کنش ها در این شهر (اعم از الگوها، مدل ها، سبک ها، عناصر، محیط، فضا، مکان و در نهایت رفتارها)، بازنمایی معناها و سبک زندگی اسلامی خواهد بود.

لازم به ذکر است که دوره دکتری شهرسازی اسلامی در دانشگاه های خارج، با رویکردی تاریخی-کالبدی ارائه می شود. به عبارتی به شهرسازی اسلامی به عنوان پدیده ای تاریخی که تا دوره پیش از مدرن تداوم داشته و حیات آن با ظهور مدرنیته و جهانی سازی به سر آمده نگریسته می شود. حال آن که رویکرد برنامه حاضر **نگاه بومی (عصری-کاربردی)** مبتنی بر حکمت اسلامی و محور اصلی آن نیز توجه به شئون وجودی انسان فردی و اجتماعی در ارتباط با خالق هستی می باشد. از نظر کالبدی نیز با توجه به اینکه شکل یکسان و خاصی برای تأسیس بناها و ایجاد فضاها در متون اسلامی معین نشده، بر اساس شرایط زمانی و مکانی و تأمین اهداف و نیازهای جامعه اسلامی، فضاهای کالبدی مناسب بر اساس فرهنگ اسلامی تأسیس خواهند شد.

۳-۱- ضرورت و اهداف دوره دکتری شهرسازی اسلامی

با توجه به موارد فوق الذکر و علی رغم سابقه چندین دهه ای رشته های مرتبط با برنامه ریزی و طراحی محیط کالبدی در کشور، لزوم بازتعریف رشته های مذکور با رویکرد احیا و استخراج ارزشهای اصیل اسلامی-ایرانی، و کاربست آنها در حوزه عمل ضروری است.

اهداف کلان:

- گسترش مرزهای قلمرو دانش شهرسازی اسلامی و بسط و تولید نظریه دو زمینه شهر و شهرسازی اسلامی
- ارزیابی و بستر سازی تحقق پذیری چشم انداز شهر اسلامی در شرایط معاصر ایران و جهان اسلام
- ارائه الگوهای منطبق بر ارزشهای اسلامی و بومی در راستای رفع نیازهای معاصر در شهرها
- بسترآفرینی جهت تداوم اندیشه اسلامی در شهرسازی امروز
- بسترآفرینی جهت تعامل با مراکز حوزه ای و بکارگیری فقه کاربردی امامیه در زمینه شهر و شهرسازی اسلامی

اهداف عملیاتی

- تقویت تفکر انتقادی دانشجو و توانایی وی در ایجاد چارچوبهای نظری در راستای موضوعات تحقیقاتی
- توانایی دانشجو در تشخیص فرصت ها و تهدیدهای موجود برای به کارگیری مبانی، مفاهیم و اصول شهر اسلامی در شرایط موجود
- توانایی دانشجو در نقد و تحلیل نظریه های نوین و بازتولید و ارائه نظریات بومی در زمینه شهرهای اسلامی
- تربیت محققین و مدرسین متخصص و متعهد که توانایی انجام تحقیقات سطح بالا در زمینه شهرسازی اسلامی را دارا باشند.
- ایجاد ارتباط علمی بین رشته ای با سایر تخصص های مرتبط با شهر اسلامی (علوم انسانی، مدیریت و برنامه ریزی شهری- منطقه ای، فقه و...)
- تربیت محققین آشنا با نیازهای روز جامعه و رویدادهای حرفه ای رشته شهرسازی

۱-۴- وضعیت مطلوب

- تاکید بر تولید علم نافع و ارتباط بین موضوعات پژوهشی دوره با نیازهای جامعه و نهادهای حرفه ای شهرسازی
- توجه به ماهیت بین رشته ای دوره دکتری شهرسازی اسلامی و توسعه مرزهای این دانش
- تاکید بر کاربست نظریات بومی و تلاش در تبیین و توسعه این نظریات در طول دوره
- ارتقاء مهارتهای دانشجویان در مدیریت پروژه های پژوهشی بدیع (original)، میان رشته ای و در راستای تولید نظریات و توسعه رویکردهای اسلامی-ایرانی

۱-۵- فرایند و چارچوب محتوایی برنامه

۱-۵-۱- مراحل دوره (مطابق با آیین نامه آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد)

دوره دکترای شهرسازی اسلامی از دو بخش آموزشی و پژوهشی تشکیل می شود. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو (از طریق آزمون ورودی و یا رزومه) به دوره آغاز و به امتحان جامع ختم می شود. در این مرحله، دانشجو موظف به شرکت در کلاس های دوره آموزشی مطابق برنامه اعلام شده می باشد.

در این برنامه؛ دروس دوره آموزشی به سه دسته دروس پایه (الزامی)، دروس تخصصی (اختیاری) و درس ویژه تقسیم می شود. پس از طی دوره آموزشی و گذراندن امتحان جامع دانشجو وارد مرحله پژوهشی می شود. مرحله پژوهشی پس از قبولی داوطلب در امتحان جامع شروع و با رعایت ضوابط سقف زمانی تحصیل با ارائه و دفاع از رساله پایان می پذیرد.

باید گفت که اصولاً محصول اصلی دوره های آموزشی دکترا، چه هنگامی که در چارچوب یک برنامه پژوهشی باشد و چه در چارچوب برنامه آموزشی - پژوهشی، رساله ای است که دانشجو طبق ضوابط و مقررات خاصی تحت نظر کمیته نظارت بر تهیه، ارائه و دفاع از رساله تهیه و تدوین می کند. بنابراین بر خلاف مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، در دوره دکترا کیفیت و محتوای رساله نسبت به دروس ارائه شده حائز اهمیت بیشتری است.

۱-۵-۲- دروس پایه (الزامی) :

از نظر ترکیب، دروس پایه در نظر گرفته شده (جدول شماره ۱) دروس بنیادین دوره بوده و نقش تعیین کننده ای در دانش شهرسازی اسلامی دارند. طبق ماهیت، هدف و فلسفه دوره های آموزشی دکترا همواره تلاش شده آخرین یافته ها و دست آوردهای داخلی و خارجی در به روز کردن محتوای دروس فوق مورد استفاده قرار گیرد مضافاً این که به روز نمودن محتواهای فوق، و انطباق مستمر آنها با شرایط و نیازهای جامعه به طور مداوم توسط اساتید مربوطه انجام می گیرد.

۱-۵-۳- دروس تخصصی (اختیاری) :

ترکیب و محتوای دروس تخصصی می تواند نقش بسیار موثری در ارتقاء دانش فارغ التحصیلان این رشته داشته باشد. همانگونه که در پیش گفته شد، ماهیت گسترده، پیچیده و متنوع رشته شهرسازی ایجاب می کند در کنار دروس پایه الزامی، که در حقیقت هسته اصلی و مشترک دانش شهرسازی اسلامی را تشکیل می دهد دانشجو قادر باشد دروس مورد نیاز خود را از بین مجموعه ای از دروس اختیاری اخذ نماید. این دسته از دروس که مبتنی بر علوم انسانی اسلامی است، از یک طرف با چارچوب جهانی آموزش این رشته در دانشگاه های معتبر جهان منطبق است و از طرف دیگر، از نظر محتوا کاملاً با نظام ارزشی، تاریخ، فرهنگ و نیازها و مسائل

خاص کشور در شرایط کنونی مطابقت دارد و نیازمند تغییرات کمی و کیفی متعددی است که شرح آن در جدول شماره ۱ آمده است

دانشجوی دکترا باید در دوره آموزشی حداقل تعداد ۳ درس تخصصی اختیاری مرتبط با رساله خود را با نظر استاد راهنما و تصویب دانشکده در مدت مجاز با موفقیت بگذارند. لازم است دانشجو از هر حوزه کلی تخصصی (جدول شماره ۱) فقط یک درس انتخاب نماید.

۱-۵-۴- درس ویژه:

درس ویژه بر اساس زمینه و موضوع رساله دانشجو و متناسب با حوزه و ادبیات خاص پژوهش وی، در جهت آماده سازی دانشجو جهت تدوین طرح پیشنهادی پژوهش (پروپوزال) دکترا انتخاب می گردد. درس ویژه یک درس ۲ واحدی است که دانشگاه متناسب با ویژگی های فوق، به پیشنهاد دانشجو و با نظر استاد راهنما این درس را تعیین و ارائه می نماید.

ترکیب دروس دوره به شرح زیر می باشد:

۸ واحد	• دروس پایه (الزامی)
۶ واحد	• دروس تخصصی (اختیاری)
۲ واحد	• درس ویژه
۲۰ واحد	• رساله
۳۶ واحد	جمع

۱-۵-۵- دروس جبرانی

دروس جبرانی نیز می تواند بنا بر رویکرد دانشگاه، زمینه های تحصیلی و نیاز دانشجو ارائه شود. همچنین استاد راهنما می تواند بر حسب ضرورت دروسی را جهت آشنایی بیشتر دانشجویان در حوزه مورد پژوهش (موضوع رساله) به عنوان جبرانی تعیین نماید. دانشجو نیز موظف است طبق برنامه آن دروس پیشنهادی را با موفقیت بگذارند. در هر صورت جمع دروس جبرانی حداکثر تا ۶ واحد خواهد بود.

۱-۶- تعیین نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

ارزشیابی دانشجو در دوره دکتری شهرسازی اسلامی بر اساس ارزیابی دو حوزه آموزشی و پژوهشی صورت می گیرد. در دوره آموزشی دانشجو در مجموع تعداد ۱۴ واحد درس پایه و تخصصی، واحدهای جبرانی مورد نیاز در صورت لزوم و ۲ واحد درس ویژه را خواهد گذراند. ارزیابی دروس پایه، تخصصی و ویژه بر اساس امتحان جامع و ارزیابی بخش پژوهشی (رساله ۲۰ واحدی) توسط هیأتی متشکل از اساتید داخلی و خارجی بر اساس سمینارهای چندگانه ای که دانشجو با تعریف طرح پیشنهادی

پژوهشی (پروپوزال) خود در حوزه ویژه ای از دانش شهرسازی اسلامی ارائه می کند، صورت می گیرد. ارزیابی طرح پژوهشی رساله دکترای بر اساس معیارهایی شامل بداعت و اصالت موضوع، امکان تحقق در محدوده زمانی تعیین شده برای رساله، بررسی و تبیین مفاهیم و نظریات مرتبط با موضوع رساله و نیز ارتباط آنها با شهر و جامعه اسلامی، روش تحقیق مناسب و تحلیل و بحث داده ها، انسجام و پیوستگی متن رساله و ... صورت می گیرد.

۲- جداول درسی شامل عناوین دروس و سامانه اجرا

جدول شماره ۱: جدول دروس دکترای شهرسازی اسلامی به تفکیک حوزه های تخصصی

تعداد واحد	عنوان دروس	زمینه/حوزه کلی
۲	مبانی حکمی شهرسازی اسلامی	۱-۳ دروس پایه
۲	روش و نظریه در شهرسازی اسلامی	
۲	مبانی فقهی، حقوقی و اخلاق در شهرسازی	
۲	سبک زندگی اسلامی و شکل گیری فضای شهری	
۲	تاریخ تحلیلی شهر های دوران اسلامی	۲-۳ تاریخ و بازآفرینی شهری
۲	میراث فرهنگی و بازآفرینی بافت های تاریخی	
۲	تاریخ فرهنگی معاصر شهرهای اسلامی	
۲	مسائل شهری در جوامع معاصر و مدیریت شهری در فرهنگ اسلامی	۳-۳ مدیریت و برنامه ریزی شهری
۲	برنامه ریزی شهری- منطقه ای و مسکن در اندیشه اسلامی	
۲	نظریه ها و مفاهیم توسعه اجتماعی- اقتصادی و آمایش اسلامی سرزمین	
۲	نظریه ها و الگوهای نوین شهری در اندیشه اسلامی	۴-۳ الگوهای شهرسازی
۲	منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی	
۲	شهر هوشمند و فناوری در شهرسازی اسلامی	
۲	درس ویژه (در خصوص زمینه پژوهشی و موضوع رساله)	۵-۳ درس ویژه
۲۸	جمع کل	

لازم است دانشجوی از هر حوزه کلی تخصصی (اختیاری) جدول فوق فقط یک درس انتخاب نماید.

جدول شماره ۲: جدول مقایسه ای دروس دکترای شهرسازی

ردیف	عنوان درس های رشته دکترای شهرسازی (مصوب ۹۲/۴/۲۳)	تعداد واحد	ردیف	عنوان درس های رشته دکترای شهرسازی (پیشنهادی ۱۳۹۸)	تعداد واحد
۱	حکمت اسلامی - ایرانی شهرسازی	۲	۱	مبانی حکمی شهرسازی اسلامی	۲
۲	فرهنگ ایرانی - اسلامی و شهرسازی	۲	۲	مبانی فقهی، حقوقی و اخلاق در شهرسازی	۲
۳	روش های کمی و کیفی پیشرفته در شهرسازی	۲	۳	روش و نظریه در شهرسازی اسلامی	۲
۴	روش های پژوهش در مباحث میان رشته ای	۲	۴	سبک زندگی اسلامی و شکل گیری فضای شهری	۲
۵	چالش های شهرسازی در ایران	۲	۵	تاریخ فرهنگی معاصر شهرهای اسلامی	۲
۶	اندیشه های فلسفی شهر	۲	۶	نظریه ها و الگوهای نوین شهری در اندیشه اسلامی	۲
۷	مطالعات تطبیقی نظریه های جدید شهرسازی	۲	۷	تاریخ تحلیلی شهر های دوران اسلامی	۲
۸	جهانی شدن و شهر	۲	۸	برنامه ریزی شهری - منطقه ای و مکن در اندیشه اسلامی	۲
۹	شهرسازی تطبیقی ایران و جهان	۲	۹	شهر هوشمند و فناوری در شهرسازی اسلامی	۲
۱۰	نظریه ها و تحولات برنامه ریزی ملی و منطقه ای	۲	۱۰	مسائل شهری در جوامع معاصر و مدیریت شهری در فرهنگ اسلامی	۲
۱۱	نظریه ها و تحولات برنامه ریزی مکن	۲	۱۱	میراث فرهنگی و بازآفرینی بافت های تاریخی	۲
۱۲	فناوری اطلاعات در شهرسازی	۲	۱۲	منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی	۲
۱۳	نظریه ها و تحولات مدیریت شهری	۲	۱۳	نظریه ها و مفاهیم توسعه اجتماعی-اقتصادی و آمایش اسلامی سرزمین	۲
۱۴	سمینار : تحلیل مسائل شهری ایران	۲	۱۴	درس ویژه (در خصوص زمینه پژوهشی و موضوع رساله)	۲
۱۵	توانمندسازی بافت شهری	۲	۱۵	ویژه ۱: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲
۱۶	نظریه ها و روش های ارزیابی در شهرسازی	۲	۱۶	ویژه ۲: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲
۱۷	توسعه شهری پایدار	۲	۱۷	ویژه ۳: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲
۱۸	نظریه های برنامه ریزی توسعه اجتماعی	۲			
۱۹	نظریه های برنامه ریزی توسعه اقتصادی	۲			
۲۰	ویژه ۱: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲			
۲۱	ویژه ۲: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲			
۲۲	ویژه ۳: موضوع آزاد در چارچوب رساله	۲			
۴۴	جمع واحدهای فعلی		۲۸	جمع واحدهای شهرسازی اسلامی	

۳- شرح محتوا و سرفصل دروس

۳-۱- محتوی و سرفصل دروس پایه:

- مبانی حکمی شهرسازی اسلامی
- روش و نظریه در شهرسازی اسلامی
- مبانی فقهی، حقوقی و اخلاق در شهرسازی
- سبک زندگی اسلامی و شکل گیری فضای شهری

عنوان درس به فارسی: مبانی حکمی شهرسازی اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Islamic Wisdom and Urbanism			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☐ اجباری ☒
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- تبیین مبانی حکمی و عرفانی اندیشه دینی
- تبیین مبانی فلسفی علوم انسانی اسلامی
- تبیین مبانی معرفت شناختی شهرسازی اسلامی

رئوس مطالب:

- هستی شناسی در حکمت اسلامی (برهان عقلی: علم حصولی؛ شهود: علم حضوری؛ ماوراء الطبیعه، خلقت، عالم مثال، عالم ملکوت، سیر و سلوک عارفانه، ...)
- مبانی معرفت شناسی (نظریه های معرفتی و علوم انسانی اسلامی)
- انسان شناسی در اندیشه اسلامی
- عرفان در اندیشه اسلامی
- علوم اسلامی (مکاتب فکری و فلسفی در فرهنگ اسلامی و مکتب رئالیسم علامه طباطبائی: علم دینی، منزلت عقل، مصادیق علم دینی، علم جدید، علم قدسی، ...)
- مبانی علوم انسانی اسلامی (مفهوم امت، اصالت فرد و جامعه، اعتباریات اجتماعی، روش شناسی اجتماعی قرآن، ...)
- مبانی شهرسازی در اندیشه اسلامی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	☐	☒	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع اصلی:

- پارسانیا حمید، ۱۳۸۹، روش شناسی انتقادی حکمت صدرایی، انتشارات کتاب فردا.
- جعفری، محمدتقی، ۱۳۹۳، معرفت شناسی، موسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، تهران.
- جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۸۶، منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، تنظیم احمد واعظی، مرکز نشر اسراء، قم.
- حسینی، سید حمید رضا و موسوی، هادی، ۱۳۹۷، انسان کنش شناسی صدرایی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- خسرو پناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی - اسلامی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- شجاری مرتضی، ۱۳۸۸، انسان شناسی در عرفان و حکمت متعالیه، دانشگاه تبریز.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۴۱۷، المیزان فی تفسیر قرآن، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۶۸، اصول فلسفه و روش رئالیسم، انتشارات صدرا، تهران.
- طباطبائی، سید محمدحسین، ۱۳۶۴، بدایه الحکمه، نشر مؤسسه الاسلامی، قم.
- مطهری، مرتضی، ۱۳۷۷، مسئله شناخت، انتشارات صدرا، تهران.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۸۷، صدرالمآلهین شیرازی و حکمت متعالیه، ترجمه حسین سوزنجی، دفتر پژوهش و نشر سهروردی.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۹۴، تاریخ فلسفه اسلامی از آغاز تا امروز، مترجم: مهدی نجفی اقواء نشر جامی، تهران.

منابع فرعی:

- پاکزاد، جهانشاه، ۱۳۸۶، سیر اندیشه ها در شهرسازی (۱): از آرمان تا واقعیت، شرکت عمران شهرهای جدید، تهران.
- ربیع هادی، ۱۳۹۱، جستارهایی در چستی هنر اسلامی (مجموعه مقالات و درس گفتارها)، فرهنگستان هنر.
- طالب زاده، سیدحمید، ۱۳۹۶، سیوروت، دیالکتیک و ایده آلیسم در گفتگوی میان هگل و فلاسفه ی اسلامی، انتشارات هرمس، تهران.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۸۴، روابط اجتماعی، ترجمه محمدجواد حجتی کرمانی، دفتر نشر آثار علامه طباطبایی.
- عبدالستار عثمان، محمد، ۱۳۷۶، مدینه اسلامی، ترجمه علی چراغی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- قبادی، حسینعلی، صادقی، مریم و نیکو بخت، ناصر، ۱۳۹۱، پیامهای انسانی نظامی برای دغدغه های انسان معاصر، کاوش نامه، سال سیزدهم، شماره ۲۵، پاییز و زمستان ۱۳۹۱.
- مطهری مرتضی، ۱۳۷۳، انسان کامل، انتشارات صدرا، تهران.
- ندیمی هادی، ۱۳۸۶، کلک دوست (ده مقاله در هنر و معماری)، سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۸۸، معرفت و معنویت، ترجمه انشاءالله رحمتی، دفتر پژوهش و نشر سهروردی، تهران.
- نقروکار، عبدالحمید، ۱۳۸۷، درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۷، معماری و شهرسازی اسلامی (تجلیات و عینیات)، انتشارات مانی، اصفهان.

عنوان درس به فارسی: روش و نظریه در شهرسازی اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Method and Theory in Islamic Urbanism			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☐ اجباری ☒
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- تبیین ارتباط و نقش پیش فرض های فلسفی، نظریه ها و روش ها در شهرسازی
- آشنایی با شیوه های فهم و تبیین نظریه ها و روش ها و تولید علم از منظر اسلامی
- توانایی کاربست روش در مفهوم سازی و نظریه پردازی شهرسازی اسلامی

رئوس مطالب:

- شناخت شناسی (نظریه معرفت)، هستی شناسی، ارزش شناسی، ماهیت نظریه و انتزاع، معرفت عملی، فهم تفسیری، فضا و نظریه شهری و ...
- مبانی فلسفی روش واقع گرایی توحیدی در معرفت شناسی
- مبانی فلسفی روش های اثبات گرایی، تفسیر گرایی و انتقادی
- علوم انسانی اسلامی و شهرسازی
- کاربرد روش در نظریه پردازی شهر و شهرسازی
- مفهوم سازی و نظریه پردازی در شهر اسلامی
- الگوی نبوی (مدینه النبی) در شهرداری و شهرسازی
- نقد فرهنگ غربی و نظریه های شهرسازی غربی
- تبیین فرهنگ اسلامی و نظریه های شهرسازی اسلامی
- نشانه شناسی در شهر اسلامی
- ساخت های کالبدی و نظام های معنایی در شهر اسلامی
- روش شناسی تحقیق در علوم انسانی و شهرسازی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحث‌های کلاسی	□	ارائه سمیناری یافته های کار کلاسی	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع اصلی:

- بلیکی، نورمن. ۱۳۹۵، پارادایم های تحقیق در علوم انسانی، ترجمه و نگارش: سید حمید رضا حسنی، محمد تقی ایمان و سیدمعز مازدی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- پارسایا، حمید، ۱۳۹۰، روش شناسی انتقادی حکمت صدرایی، کتاب فردا، قم.
- پارسایا، حمید، ۱۳۹۲، علم و فلسفه، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- جواد آملی، عبدالله، ۱۳۸۶، منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، تنظیم و تحقیق از احمد واعظی، مرکز نشر اسراء، قم.
- حسنی، سید حمید رضا و موسوی، هادی، ۱۳۹۷، انسان کنش شناسی صدرایی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی - اسلامی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۴۱۷، المیزان فی تفسیر قرآن، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۶۸، اصول فلسفه و روش رئالیسم، انتشارات صدرا، تهران.
- مصلح، علی اصغر، ۱۳۹۴، فلسفه فرهنگ، انتشارات علمی، تهران.
- مطهری، مرتضی، ۱۳۷۷، مسئله شناخت، انتشارات صدرا، تهران.
- نقره کار، عبدالحمید، ۱۳۸۷، درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۷، معماری و شهرسازی اسلامی (تجلیات و عینیات)، انتشارات مانی، اصفهان.

منابع فرعی:

- امامی جمعه سید مهدی، ۱۳۸۸، فلسفه هنر در عشق شناسی ملاصدرا، تهران: ترجمه و نشر آثار هنری متن.
- امزبان، محمد محمد، ۱۳۸۰، روش تحقیق علوم اجتماعی از اثبات گرایی تا هنجارگرایی، ترجمه عبدالقادر سواری، تهران، انتشارات پژوهشکده حوزه و دانشگاه و المعهد العالمی للمفکر الاسلامی.
- ایگلتن، تری، ۱۳۹۷، معنای زندگی، ترجمه: عباس مخبر، نشر بان، تهران.
- بلخاری فیهی حسن، ۱۳۹۰، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، انتشارات سوره مهر، تهران.
- بلیکی، نورمن، ۱۳۸۹، استراتژی های پژوهش اجتماعی، ترجمه: هاشم آقا بیگ پوری، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
- بلیکی، نورمن، ۱۳۹۳، طراحی پژوهش های اجتماعی، ترجمه: حسن چاوشیان، نشر نی، تهران.
- پارسایا، حمید، ۱۳۸۸، روش شناسی علوم انسانی یا رویکرد اسلامی، دوفصلنامه پژوهش، سال اول، شماره دوم، صص ۳۹-۵۳.
- جعفری، محمدتقی، ۱۳۹۳، معرفت شناسی، موسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، تهران.
- چندلر، دانیل، ۱۳۹۴، مبانی نشانه شناسی، ترجمه: مهدی پارسا، انتشارات سوره مهر، تهران.
- حسنی، سید حمید رضا، ۱۳۹۵، انسان کنش شناسی پوزیتیویستی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- ربیعی هادی، ۱۳۹۱، جستارهایی در چیستی هنر اسلامی (مجموعه مقالات و درس گفتارها)، فرهنگستان هنر.
- رفیع پور، فرامرز، ۱۳۶۴، کند و کاوها و پنداشته ها، شرکت سهامی انتشارات صدرا، تهران.

- ریگن، چارلز، ۱۳۹۴، روش تطبیقی: فراسوی راهبردهای کمی و کیفی، ترجمه: محمد فاضلی، نشر آگه، تهران.
- سایر، اندرو، ۱۳۸۸، روش در علوم اجتماعی، ترجمه عماد افروغ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- کاسیرر، ارنست، ۱۳۶۰، فلسفه و فرهنگ، ترجمه: بزرگ نادرزاد، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، تهران.
- طالب زاده، سیدحمید، ۱۳۸۹، نگاهی دیگر به ادراکات اعتیاری، امکانی برای علوم انسانی، جاویدان خرد، شماره ۱۷.
- عبدالستار عثمان، محمد، ۱۳۷۶، مدینه اسلامی، ترجمه علی چراغی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- لنگ، جان، ۱۳۸۱، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه: علیرضا عینی‌فر، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- محمدپور، احمد، ۱۳۹۷، ضد روش: زمینه های فلسفی و رویه های عملی در روش شناسی کیفی، نشر لوگوس، قم.
- مددپور محمد، ۱۳۸۰، مباحثی در حکمت هنر اسلامی، موسسه اندیشه و فرهنگ و دین، تهران.
- مطهری، مرنضی، ۱۳۵۷، جهان بینی توحیدی، انتشارات صدرا، تهران.
- مطهری، مرنضی، ۱۳۷۵، جامعه و تاریخ، انتشارات صدرا، تهران.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۹۴، هنر و معنویت اسلامی، مترجم رحیم قاسمیان، نشر حکمت، تهران.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۹۳، علم و تمدن در اسلام، ترجمه احمد آرام، شرکت انتشارات علمی فرهنگی، تهران.
- نقی زاده محمد، ۱۳۸۹، روایتی ایرانی از حکمت، معنا و مصادیق هنر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- وینچ، پیتر، ۱۳۷۲، ایده علم اجتماعی، ترجمه زیر نظر سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها، سمت، تهران.
- هال، استوارت، ۱۳۹۶، معنا، فرهنگ و زندگی اجتماعی، ترجمه: احمد گل محمدی، نشر نی، تهران.

عنوان درس به فارسی: مبانی فقهی، حقوقی و اخلاق اسلامی در شهرسازی			
عنوان درس به انگلیسی: The fundamentals of Feq'h, Islamic Law and Ethics in Urbanism			
نوع درس: اصلی ☒ تخصصی ☐ اختیاری ☐ اجباری ☐			
نوع واحد: نظری ☐ عملی ☐ کارگاهی ☐			
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۲۴ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی: سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس

- آشنایی با مبانی و اصول فقهی، حقوقی و اخلاقی در شهرسازی اسلامی
- تبیین اصول اعتقادی و داده‌های هستی‌شناسی و ربط آن به شهرسازی
- تبیین فقه و داده‌های فقه و ارتباط آن با علم شهرسازی
- تبیین اخلاق و گزاره‌های معرفتی آن با علم شهرسازی
- تبیین قواعد، راهبردها و راهکارهای تدوین قوانین و مقررات در برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهری
- بکارگیری علوم انسانی اسلامی در تدوین قوانین و مقررات راهبردی در توسعه شهر اسلامی-ایرانی

رئوس مطالب:

- مبانی، اصول و قواعد فقهی و حقوقی در دین اسلام (مبانی قرآنی، اصول و قروع دین، اولویت بندی قواعد فقهی مانند قواعد لاضرر، عسر و حرج، ید، ضمان ید، استیمان، اتلاف، نیب، غرور، تلف مبیع قبل از قبض، صحت، احترام مال مردم، اقدام، سلطنت بر اموال، ملازمه اذن در شی با اذن در لوازم شی، احیای موات، حیازت، التحجیر بقید الاولویه، سبق و ...)
- روش‌شناسی پژوهش میان‌رشته‌ای در مطالعات فقهی-حقوقی با تاکید بر حوزه شهرسازی اسلامی
- بررسی مقایسه‌ای اصول فقهی و حقوقی شهرسازی در فرهنگهای مختلف اسلامی
- بررسی قوانین بالادستی بین‌المللی و ملی (قانون اساسی، حقوق بشر، حقوق شهروندی، دستورکارهای بین‌المللی مثل دستور کار توسعه پایدار، قوانین جهانی یونسکو و ...)
- نقد و آسیب‌شناسی قوانین و مقررات مرتبط با برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهری (قوانین مجلس شورای اسلامی، قانون نوسازی و عمران کشور، مقررات ملی ساختمان، قوانین شهرداریها، مصوبات شورای عالی شهرسازی، آیین‌نامه‌های سازمان شهرداریها ...)
- بررسی ساز و کار تصمیم‌گیری در نظام ساخت و ساز و مدیریت شهری ایران (آسیب‌شناسی ساز و کار، کمیسیونهای ماده ۵، ماده ۵۵ وظایف شهرداریها، ماده ۷۷، ماده ۱۰۰، ماده ۹۹، ماده ۱۰۱، ماده ۱۰۲، ماده ۱۰۳ قانون شهرداریها و ...)

- مسائل شهرسازی معاصر از نگاه فقه اسلامی (مسائل تالمتی و غیرایمن بودن شهر و فضاهای شهری، آلودگیهای صوتی و آب و هوا، تضييع وقت انسان و ...)
- واکاوی قوانین و مقررات حوزه‌های تخصصی شهرسازی (قوانین حریم، تراکم، تملک اراضی و املاک، پارکینگ، عوارض ساخت و ساز، تخلف و جرم، منظر، اشرافیت؛ مقررات مکانیابی کاربریهایی مانند گورستان و ...)
- مبانی و اصول اخلاق در دین اسلام (کرامت انسانی، تواضع، احترام، استاد و شاگردی، ...)
- واکاوی سه مقوله اخلاق شهروندی، اخلاق شهرسازی و اخلاق شهرداری از منظر اسلامی (ربط اخلاق با سه مقوله شهروند، شهرساز و شهردار)
- تاریخچه اخلاق حرفه‌ای (اخلاق شهرسازی و اخلاق شهرداری) در برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهرهای اسلامی
- جایگاه اخلاق حرفه‌ای در حوزه‌های آموزشی و پژوهشی شهرسازی (جایگاه اخلاق در آموزش شهرسازی، پژوهش و ...)
- جایگاه اخلاق حرفه‌ای در برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهرهای معاصر (اخلاق در مدیریت شهری، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و ...)
- نقد و آسیب شناسی اخلاق رایج در بین افراد و سازمانها (اخلاق در مدیریت شهری، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و ...)
- نقش اخلاق در سبک زندگی و تحقق شهر اسلامی
- ارزش شناسی (اخلاق، زیبایی‌شناسی و هنر)

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی ارائه یافته‌های مطالعاتی در هر جلسه	ارائه تکالیف ماهانه در قالب پژوهشهای نظری و موضوعی	□	استخراج چستی و چگونگی قواعد فقهی، حقوقی و اخلاقی در یکی از حوزه‌های تخصصی شهرسازی اسلامی

فهرست منابع

منابع اصلی:

- قرآن کریم.
- دشتی، محمد (۱۳۸۸): نهج البلاغه، تهران، انتشارات سند.
- اراکی، محسن (۱۳۹۷): فقه عمران شهری، مجمع الفکر الاسلامی، قم، پژوهشگاه فقه نظام، چاپ اول.
- قربانی، رحیم (۱۳۹۳): معماری و شهرسازی مطلوب اسلامی: درآمدی بر فقه کاربردی و تمدنی، مسکن مطلوب اسلامی، نشر شبکه اندیشه، چاپ اول.
- قربانی، رحیم (۱۳۹۳): ساختنهای معماری و شهرسازی اسلامی: خانه، مسجد، بازار، راه و آرامگاه، نشر شبکه اندیشه، جلد (۱).
- منان ربیسی، محمد (۱۳۹۷): معماری و شهرسازی اسلامی مطابق با سبک زندگی اسلامی؛ از تشریح وضع مطلوب تا تحلیل وضع موجود، انتشارات دانشگاه قم.
- اراکی، محسن (۱۳۹۵): اصول فقه نوین، جلد ۱ تا ۳، مجمع الفکر الاسلامی، قم، پژوهشگاه فقه نظام.
- دری، مصطفی و دیگران (۱۳۹۶): فقه مدیریت شهری، جلد ۱ تا ۷، تهران، شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران.

منابع فرعی:

- مرتضی، هشام (۱۳۸۷): اصول سستی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- عابدی نژاد، امین الرضا (۱۳۹۵): ماهیت و الزامات فقه پیشرفت درآمدی بر فلسفه فقه نظام اجتماعی پیشرفت گرا، قم، پژوهشگاه فقه نظام، چاپ اول.
- مطهری، مرتضی (۱۳۷۹): اشائیی با علوم اسلامی اصول فقه، انتشارات صدرا، چاپ بیست و سوم.
- کامیار، غلامرضا (۱۳۷۹): حقوق شهری و شهرسازی، مجمع علمی و فرهنگی مجد، چاپ سوم.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۱): مفاتیح الحیات، قم، نشر اسراء، چاپ اول.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۵): حق و تکلیف در اسلام، نشر اسراء، چاپ دوم.
- اعرافی، علیرضا، بخشی، علی (۱۳۹۵): درآمدی بر اجتهاد تمدن ساز، قم: موسسه فرهنگی هنری اشراق و عرفان، چاپ اول.
- قریانزاده، حامد (۱۳۹۵): حدود و شرایط شرعی ساخت و ساز، چاپ اول.
- علیدوست، ابوالقاسم (۱۳۹۳): فقه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، تهران، نشر الگوی پیشرفت، چاپ اول.
- صدری، سیدمحمد (۱۳۹۳): پدیداری و پایداری فقه هزار و چهارصد ساله، جزوه رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه پیام نور، چاپ اول.
- نقی زاده، محمد (۱۳۸۵): معماری و شهرسازی اسلامی (مبانی نظری)، اصفهان، انتشارات راهیان.
- نوحی، حمیدرضا (۱۳۸۴): قواعد فقهی در آثار امام خمینی، تهران: چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی).
- علی آبادی، محمد و مجید هاشمی (۱۳۸۹): ضرورت رویکردی نو در تدوین قوانین و مقررات معماری اسلامی، نشریه علمی - پژوهشی انجمن معماری و شهرسازی ایران، شماره اول.
- ارشادی، محمد (۱۳۹۶): عسر و حرج از دیدگاه قرآن کریم، تهران، نشر نیمروز، چاپ اول.
- جعفری، محمدتقی (۱۳۷۰): حقوق جهانی بشر از دیدگاه اسلام و غرب، تهران، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران.
- خوثینی، غفور (۱۳۸۶): توسعه پایدار و حقوق شهروندی، تهران، معاونت آموزش دادگستری.
- فیض، علیرضا (۱۳۹۵): مبای فقه و اصول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ بیست و چهارم.
- محمد رضا شبخیز، عیاد محمدتبار (۱۳۹۶): اصول فقه دانشگاهی، نشر کتاب آوا، چاپ سی و ششم.
- کرین، هانری، ۱۳۷۳، آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی، ترجمه باقر پرهام، نشر فرزانه، تهران.
- محقق داماد، سیدمصطفی (۱۳۸۲): قواعد فقه بخش مدنی (مالکیت و مسئولیت)، تهران: مرکز نشر علوم اسلام، چاپ اول.
- عبدالستار عثمان، محمد (۱۳۷۶): مدینه اسلامی، ترجمه علی چراغی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- علیدوست، ابوالقاسم و محمد ابراهیمی راد (۱۳۸۹): بررسی قاعده تسلط و گستره آن، حقوق اسلامی، ش ۲۴، سال هفتم.
- انتظاری، علی رضا و سیدمصطفی محقق داماد (۱۳۹۱): نقش قواعد اتلاف و تسبیب در مسئولیت مدنی زیست محیطی، مطالعات اسلامی: فقه و اصول، ش ۸۹، سال چهل و چهارم.
- رضایی پور، آرزو (۱۳۸۵): مجموعه کامل قوانین و مقررات حقوق شهروندی، تهران، نشر آریان، چاپ اول.
- مصباح، سید حسین همایون (۱۳۹۷): رویکردهای فقهی و حقوقی به مسایل نوین (جستارهای نوین فقهی، حقوقی)، مشهد، بنیاد فکری مصباح، انتشارات صد و ده، چاپ اول.
- سبحانی، حسن (۱۳۹۳): جستجوی آمایش پیشرفت در بیانهای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران، نشر الگوی پیشرفت، چاپ اول.
- عباسی، رسول (۱۳۹۳): اصول اسلامی مدیریت پیشرفت در مساجد، تهران، نشر الگوی پیشرفت، چاپ اول.
- مجلس شورای اسلامی (۱۳۷۹): قانون اساسی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ پنجم.
- موسی زاده، ابراهیم (۱۳۹۵): حقوق بشر در اسلام، انتشارات خرسندی، چاپ دوم.
- معروفی، سکیه (۱۳۹۴): جایگاه اجتماعی کالبدی مساجد در توسعه شهر اسلامی، نشر خورشید باران، چاپ اول.
- خاکزند، مهدی (۱۳۹۴): درآمدی بر معماری و شهرسازی از منظر قرآن و اسلام، نشر المصطفی (ص)، چاپ اول.

- شیخ شعاعی، عباس (۱۳۹۵): حقوق طبیعی و حقوق بشر، انتشارات سلمان پاک، چاپ اول.
- شریف القریشی، باقر (۱۳۹۰): اسلام و حقوق بشر، ترجمه محمد تقدیمی صابری، توسط بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.
- سیدامام، کاووس (۱۳۸۹): اخلاق و محیط زیست (رهیافتی اسلامی)، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، چاپ اول.
- حسینی سیستانی، سیدعلی (۱۳۹۶): قاعده لاضرر و لاضرار (تقریرات)، ترجمه اکبر نایب زاده، انتشارات خرسندی، چاپ دوم.
- منصور، جهانگیر (۱۳۹۳): قانون مدنی، نشر دیدار، چاپ نود و ششم.
- منصور، جهانگیر (۱۳۹۵): قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری، نشر دیدار، چاپ سی و یکم.
- دفتر مقررات ملی ساختمان (۱۳۹۵): مباحث ۲۲ گانه مقررات ملی ساختمان، تهران، وزارت راه و شهرسازی.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۵): مبادی اخلاق در قرآن، جلد دهم، قم، انتشارات اسراء، چاپ اول.
- کرین، هانری (۱۳۸۳): آیین جواتمردی، ترجمه احسان نراقی، نشر سخن، چاپ اول.
- صراف، مرتضی (۱۳۷۰): رسایل جواتمردان مشتمل بر هفت فتوای نامیه، انتشارات معین و انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران، چاپ دوم.
- محمدی ری شهری، محمد (۱۳۸۵): اخلاق مدیریت در اسلام، انتشارات دارالحدیث، چاپ اول.
- مجتمع رسانه‌ای ساختمان (۱۳۹۶): مروری بر مفاهیم مصادیق و مشورهای اخلاق مهندسی، نشر توسعه ایران، چاپ اول.
- مطهری، مرتضی (۱۳۹۲): فلسفه اخلاق، تهران، انتشارات صدرا، چاپ چهل و دوم.
- فلسفی، محمدتقی (۱۳۸۶): اخلاق از نظر همزیستی و ارزشهای انسانی (دوره دو جلدی)، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ دهم.
- تهرانی، مجتبی (۱۳۹۵): اخلاق ربانی مبانی علم اخلاق، انتشارات مصابیح الهدی، چاپ اول.
- گروه دائرة المعارف ها (۱۳۹۵): دانشنامه قرآنی اخلاق، جلد اول: آبرو، حیات طیبه، زیر نظر، مرکز فرهنگ و معارف قرآن، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۹۲): اخلاق در قرآن، با همکاری جمعی از اساتید و فضایی حوزه علمیه قم، نشر مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ اول.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۹۲): اخلاق در قرآن، گردآورنده سید محمدحسین هاشمیان و علی اصغر همتیان، نشر مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ ششم.
- فرامرزی قراملکی، احمد (۱۳۸۵): اخلاق حرفه‌ای، تهران: نشر مجنون، چاپ اول.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۹۴): زندگی در پرتو اخلاق، نشر سرو، چاپ نهم.
- نراقی، مهدی (۱۳۹۳): علم اخلاق اسلامی، گزیده جامع السعادات، ترجمه سید جلال الدین مجتبی، نشر حکمت، چاپ دوم.
- سادات، محمدعلی (۱۳۹۶): اخلاق اسلامی، تهران: نشر سمت، چاپ چهل و دوم.
- مرتضی، هشام (۱۳۸۷): اصول سستی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- فرامرزی قراملکی، احمد (۱۳۸۸): اخلاق حرفه‌ای در تمدن ایران و اسلام، تهران: نشر پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، چاپ اول.
- مارتین، مایک دبلیو. شیتزینگر، رولاند (۱۳۸۸): اخلاق در مهندسی، ترجمه گروه مولفان مرکز انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور، تهران: انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور، چاپ اول.
- مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی (۱۳۸۷): اصطلاح نامه اخلاق اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، نشر بوستان کتاب قم، چاپ دوم.
- صیقلانی، علی کریمیان (۱۳۹۵): اخلاق زیست محیطی در حکمت اسلامی، انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم.
- طباطبایی، سید محمدحسین (۱۳۹۴): اخلاق و معنویت در زندگی، قرآن و اهل بیت نبوت (ع)، چاپ اول.
- پیرنیا، محمدکریم (۱۳۸۰): سبک شناسی معماری ایرانی، تهران، انتشارات سروش دانش، چاپ اول.
- شفیع، اعظم (۱۳۹۲): بررسی رابطه فقه و اخلاق، انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم.
- کانت، ایمانوئل (۱۳۶۹): بنیاد مابعدالطبیعه اخلاق، ترجمه ج. عنایت، تهران: نشر خوارزمی، چاپ اول.
- مک ایتایر، ا. (۱۳۷۹): تاریخچه فلسفه اخلاق، ترجمه ا.رحمتی، تهران: نشر حکمت، چاپ اول.

- وارنوک، ج (۱۳۷۸): فلسفه اخلاق در قرن حاضر، ترجمه ص. لاریجانی، تهران: نشر کتاب، چاپ اول.
- نقره‌کار، عبدالحمید (۱۳۸۷): "درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی"، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری، چاپ اول.
- سیدقزیشی، ماریه (۱۳۹۵): اخلاق عقلی و فلسفی (اخلاق ارسطویی)، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و معارف، دفتر نشر معارف، چاپ اول.
- مهدوی، سید ابوالحسن (۱۳۹۴): تواضع: از مجموعه اخلاق عملی، نشر مومنون، چاپ اول.
- مهدوی، سید ابوالحسن (۱۳۹۴): سخاوت: از مجموعه اخلاق عملی، نشر مومنون، چاپ اول.
- مهدوی، سید ابوالحسن (۱۳۹۴): ایثار: از مجموعه اخلاق عملی، نشر مومنون، چاپ اول.
- کرین، هاتری (۱۳۷۳): آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی، ترجمه باقر پرهام، تهران: نشر فرزانه، چاپ اول.
- اترک، حسین (۱۳۹۵): نظریه اعتدال در اخلاق اسلام، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، چاپ اول.
- خسرو پناه عبدالحمید (۱۳۹۰): علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی - اسلامی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- طباطبایی، سید محمدحسین (۱۳۷۸): اصول فلسفه و روش رئالیسم، انتشارات صدرا، تهران.
- طباطبایی، سید محمدحسین (۱۳۸۴): روابط اجتماعی، ترجمه محمدجواد حجتی کرمانی، دفتر نشر آثار علامه طباطبایی.
- سایر، اندرو (۱۳۸۸): روش در علوم اجتماعی، ترجمه عماد افروغ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- فکوهی، ناصر (۱۳۸۳)، انسان شناسی شهری، نشر نی، تهران.
- تقی زاده، محمد (۱۳۸۷): شهر و معماری اسلامی (تجلیات و غنیات)، انتشارات مانی.
- ابن رami، ابو عبدالله محمد بن ابراهیم لخمی ثناء (۱۴۰۹ق): الإعلان بأحكام البیان، تصحیح و تعلیق محمد عبدالستار عثمان، اسکندریه، دارالمعرفه الجامعیه، چاپ اول.
- عزیزی بندرآبادی، حمید و کریمیان، حسن (۱۳۹۷): مطالعه میزان تاثیر فقه و قوانین اسلامی در ساختار محله‌ها و سازه‌های مسکونی بافت تاریخی شهر یزد نمونه موردی: محله گلچینان شهر یزد، فصلنامه مطالعات باستانشناسی، دوره ۱۰، شماره ۲، صفحه ۲۰۵-۲۲۰.
- خسروی، محمدباقر؛ بمانیان، حمیدرضا؛ سیفیان، محمدکاظم (۱۳۹۱): نقش هویت‌ساز قاعده لاضرر در شکل‌گیری الگوی معماری اسلامی، فصلنامه علمی پژوهشی نقش جهان/ دوره سوم/ شماره ۱، صص ۳۰-۱۹.
- عمادی، سیدعلی (۱۳۸۷): احکام فقهی معماری: الإعلان بأحكام البیان، فرهنگستان هنر، نشریه گلستان هنر، شماره ۱۲، صص ۱۱۰-۱۱۲.
- ندیمی، هادی (۱۳۷۴): آیین جوانمردان و طریقت معماران، تاریخ معماری و شهرسازی ایران، صص ۴۴۸-۴۷۴.
- ندیمی، حمید (۱۳۸۹): روش استاد شاگردی از نگاهی دیگر، تهران، دانشگاه تهران، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۴۴، صص ۳۶-۲۷.
- خان محمدی، محمدعلی (۱۳۷۱): فتوت نامه بنایان، نشریه صفا دانشگاه شهید بهشتی، سال دوم، شماره پنجم.
- بنیاد حکمت اسلامی صدرا (۱۳۸۲): مجموعه مقالات اولین همایش جهانی حکیم ملاصدرا (اول خردادماه ۱۳۷۸ - تهران)، جلد نهم: ملاصدرا؛ منطق، اخلاق و کلام، گفت‌وگو فلسفه اسلامی و فلسفه غرب، چاپ اول.
- بنیاد حکمت اسلامی صدرا (۱۳۸۷): مجموعه مقالات منتخب دومین همایش جهانی حکیم ملاصدرا (اول خردادماه ۱۳۸۳ - تهران)، جلد پنجم: ملاصدرا؛ هنر، اخلاق، معادشناسی، چاپ اول.
- مقالات دوفصلنامه علمی و پژوهشی اخلاق و حیاتی، موسسه فرهنگی تحقیقاتی اسراء، زیر نظر آیت الله جوادی آملی، پایگاه مجازی

<http://ethics.isramags.ir/>

عنوان درس به فارسی: سبک زندگی اسلامی و شکل گیری فضای شهری			
عنوان درس به انگلیسی: Islamic Life Style and urban space's Formation			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۲۴ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- تبیین تفاوت‌ها و شباهت‌های فرهنگی و الگوهای ملط بر فرهنگ جوامع معاصر مسلمان
- تبیین تمایزات سبک زندگی اسلامی در مقابل الگوهای رفتاری شهروند مسلمان عصر حاضر
- فهم و تبیین نوع ورود دین در رابطه رفتار - کالبد، در راستای تبدیل «مفهوم» به «پدیده»، یا تحلیل روش شناسانه موضوع.
- ساماندهی «مکان-رفتار»های زندگی در فضاهای شهری معاصر در راستای زمینه‌سازی برای سبک زندگی اسلامی
- توانمندی ساماندهی چارچوبی مرجع که محتوای آن از تعلیمات اسلامی اخذ و از مکانیزم‌های علمی روانشناسی محیطی بدون تعارض با آموزه‌های دینی بهره گرفته شود.

رتوس مطالب:

- تبیین مفاهیم توسعه، رشد و پیشرفت
- آشنایی با حوزه مطالعات محیط - رفتار که بر مبنای دو دسته ملاحظات مکمل پی‌ریزی گردیده است: ۱- دسته نخست: نظام‌های حرفه‌ای طراحی محیط انسان‌ساخت نظیر معماری، طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهری ۲- دسته دوم: علوم رفتاری و اجتماعی - فرهنگی
- آشنایی با حوزه‌های تجربه فضایی انسان در محیط (حوزه فردی - اجتماعی - کالبدی)
- آشنایی با نسبت معرفت‌شناسی دینی با علم تجربی
- آشنایی با انسان‌شناسی فرهنگی در جوامع مسلمان
- نسبت فرهنگ و شهر
- بازتابی معنا و سبک زندگی اسلامی
- آشنایی با وجوه و ابعاد محیط از منظر اندیشه اسلامی
- آشنایی با رویکردهای مبتنی بر قواعد و ضوابط فقه و احکام اسلامی در تعامل با محیط
- آشنایی با رویکردهای هنجاری (تکیه بر ارزش‌ها و فضیلت‌ها) و بر مبنای الگوهای (توصیه یا منع شده) رفتاری در تعامل با محیط
- آشنایی با رویکردها، راهبردها و روش‌های تحقیق در مکانیزم ارتباط انسان - محیط از منظر اندیشه اسلامی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحث‌های کلاسی	□	□	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع اصلی:

- قرآن کریم
- ابن شعبه حرانی، حسن بن علی (۱۳۸۲)، تحف العقول، ترجمه: جنتی، امیرکبیر، تهران.
- اراکی، محسن (۱۳۹۷)، *فقه عمران شهری*، مجمع الفکر الاسلامی
- بشیری، ابوالقاسم، سید محمد غروی و علی فتحی آشتیانی. (۱۳۸۸)، بررسی مفروضه های اساسی در باره ماهیت انسان از دیدگاه روان شناسی و اسلام، *روانشناسی و دین*، شماره ۵، صص ۴۷-۷.
- پارسایان، حمید (۱۳۹۰)، روش شناسی انتقادی حکمت صدرایی، انتشارات کتاب فردا
- پارسایان، حمید (۱۳۹۱)، *جهان‌های اجتماعی*، قم، کتاب فردا
- جوادی آملی عبدالله (۱۳۸۶)، *اسلام و محیط زیست*، تنظیم عباس رحیمیان، مرکز نشر اسراء.
- جوادی آملی عبدالله (۱۳۹۱)، *مفاتیح الحیات*، مرکز نشر اسراء.
- چالمرز، آلن فرانسیس (۱۳۹۰)، *چپشی علم*، ترجمه سعید زیبا کلام، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه (سمت)
- حکیمی، محمدرضا، احمد حکیمی و علی حکیمی (۱۳۸۰)، *دائرة المعارف الحیات*، ترجمه احمد آرام، جلد ۱، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران.
- حکیم، بسیم سلیم (۱۳۸۱)، *شهرهای عربی - اسلامی: اصول شهرسازی و ساختمانی*، ترجمه: محمدحسین ملک احمدی، عارف اقوامی مقدم، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- خسرو پناه عبدالحسین (۱۳۹۰)، *علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی - اسلامی*، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران
- خسروی حسینی، سید غلامرضا (۱۳۷۵)، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن، انتشارات مرتضوی، تهران.
- راپاپورت، اموس (۱۳۸۴)، *معنی محیط ساخته شده: رویکردی در ارتباط غیرکلامی*، ترجمه: فرح حبیب، انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری، تهران.
- رشیدیان، عبدالکریم (۱۳۸۵)، از فرد مدرن تا شخص پست مدرن، *فصلنامه فلسفه*، دانشگاه تهران، ۱۳۸۵، شماره ۱۱، صص ۱۲۲-۱۰۳.
- شریف‌الرضی، محمد بن حسین (۱۳۷۹)، *نهج البلاغه*، ترجمه: دشتی، مشهور، قم.
- طباطبایی سید محمد حسین (۱۳۸۴)، *روابط اجتماعی در اسلام*، ترجمه محمد جواد حجتی کرمانی، انتشارات دفتر تنظیم و نشر آثار علامه طباطبایی.
- طباطبایی سید محمدحسین (۱۳۶۸)، *اصول فلسفه و روش رئالیسم*، انتشارات صدرا، تهران.
- طبرسی، حسن بن فضل (۱۳۷۰)، *مکارم الاخلاق*، ترجمه: عبد الرحیم عقیقی بخشایشی، قم: ناشر شریف رضی
- عباسی، ولی الله (۱۳۸۴)، *ماهیت شناسی تجربه دینی*، *مجله اندیشه حوزه*، شماره ۵۱ و ۵۲، صص ۶۶ تا ۱۵۴.
- فاضل قانع، حمید (۱۳۹۲)، *سبک زندگی بر اساس آموزه های اسلامی*، قم: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما
- فاضلی، محمد (۱۳۸۲)، *مصرف و سبک زندگی*، قم: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
- فلسفی، محمد تقی (۱۳۶۸)، *الحديث - روایات تربیتی*، محقق: مرتضی فرید، جلد ۱ و ۳، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلام، تهران.
- قربانی، رحیم (۱۳۹۳)، *معماری و شهرسازی مطلوب اسلامی: درآمدی بر فقه کاربردی و تمدنی*، مسکن مطلوب اسلامی، شبکه اندیشه
- قربانی، رحیم (۱۳۹۴)، *شاخص های معماری و شهرسازی اسلامی: خانه، مسجد، بازار، راه و آرامگاه*، شبکه اندیشه

- مطهری، مرتضی؛ (۱۳۷۷)؛ مسئله شناخت؛ انتشارات صدرا، تهران
- مطهری مرتضی، (۱۳۷۳)، انسان کامل، انتشارات صدرا، تهران.
- مطهری، مرتضی (۱۳۷۱)، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی، (انسان و ایمان)، تهران، انتشارات صدرا
- مطهری، مرتضی؛ (۱۳۷۶)؛ فطرت، انتشارات صدرا، تهران.
- منان رئیسی، محمد (۱۳۹۷)، معماری و شهرسازی مطابق با سبک زندگی اسلامی: از تشریح وضع مطلوب تا تحلیل وضع موجود، انتشارات دانشگاه قم
- مهدوی کنی، محمدسعید (۱۳۹۱)، دین و سبک زندگی؛ تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق
- نصر سید حسین (۱۳۷۷)، نظر متفکرین مسلمان درباره طبیعت، انتشارات خوارزمی، چاپ چهارم، تهران.
- نقره کار عبدالحمید (۱۳۸۸)، درآمدی بر هویت اسلامی در معماری، نشر پیام میماگران، تهران.
- نقره کار عبدالحمید (۱۳۸۹)، مبانی نظری معماری، دانشگاه پیام نور، تهران.
- نقی زاده محمد (۱۳۸۷)، شهر و معماری اسلامی (تجلیات و عینیات)، اصفهان: انتشارات مانی.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۲)، شهر عقل مدار (اصول طراحی و برنامه ریزی)، اصفهان: سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۵)، شهر علوی (شهر آرمانی تحقق پذیر در دنیا)، تهران: انتشارات خوشید باران.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۵)، فضای حیات طیه شهر آرمانی اسلام، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- نوایی کامبیزو کامبیز حاجی قاسم (۱۳۸۸)، خشت و خیال: شرح معماری اسلامی ایران، انتشارات سروش.

منابع فرعی:

- استوری، جان (۱۳۸۵)، مطالعات فرهنگی درباره فرهنگ عامه، ترجمه: حسین پاینده، تهران: نشر آگه
- آرنه‌ایم رودلف (۱۳۸۸)، پویه شناسی صور معماری، ترجمه مهرداد قیومی بیدهندی، انتشارات سمت.
- آنتنن، ایروین (۱۳۸۲)، محیط و رفتار اجتماعی: خلوت، فضای شخصی، قلمرو و ازدحام، ترجمه: علی نمازیان، مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
- بحرینی، سیدحسین، (۱۳۷۷)، فرآیند طراحی شهری، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- بنت، اندی (۱۳۹۳)، فرهنگ و زندگی روزمره، ترجمه حسن چاوشیان و لیلا جوافشانی، تهران: نشر اختران
- پارسائیا، حمید (۱۳۸۸)، روش‌شناسی علوم انسانی با رویکرد اسلامی، دوفصلنامه پژوهش، سال اول، شماره دوم، صص ۳۹-۵۳
- پاکزاد، جهان‌شاه و بزرگ، حمیده، ۱۳۹۱، الفبای روانشناسی محیط برای طراحان، آرمانشهر، تهران.
- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۶)، سیر اندیشه‌ها در شهرسازی (۱): از آرمان تا واقعیت، شرکت عمران شهرهای جدید، تهران.
- رهنورد، زهرا (۱۳۷۸)، حکمت هنر اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، تهران.
- کاسیرر، ارنست (۱۳۶۰)، فلسفه و فرهنگ، ترجمه: بزرگ نادرزاد، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، تهران.
- لاوسون، برایان (۱۳۹۱)، زبان قضا، ترجمه: دکتر علیرضا عینی فرو فواد کریمیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- لنگ، جان (۱۳۸۱)، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه: علیرضا عینی‌فر، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- محمودی نژاد، هادی؛ صادقی، علیرضا (۱۳۸۸)، طراحی شهری از روانشناسی محیطی تا رفاه اجتماعی، تهران: هله/طحان
- مطلبی، قاسم (۱۳۸۰)، روانشناسی محیطی: دانشی نو در خدمت معماری و طراحی شهری، نشریه هنرهای زیبا، ش ۱۰، زمستان ۱۳۸۰، صص ۶۷-۵۲.
- مک اندرو، فرانسیس (۱۳۸۷)، روانشناسی محیطی، ترجمه: دکتر غلامرضا محمودی، تهران: انتشارات زرباف اصل.
- هال، ادوارد (۱۳۸۵)، بعد پنجم، ترجمه: منوچهر طیبیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران

- Akbar, Jamel, (1988), **Crisis in the Built Environment: The Case of the Muslim City**, Concept Media Pte Ltd. Singapore.
- Hakim, B. S., (2010), The Generative Nature of Islamic Rules for the Built Environment, **In Archnet-IJAR**, Vol: 4, Issue 1, pp.208-212.
- Harries, K., (1997), **The Ethical Function of Architecture**, 3rd printing (2000), MIT Press, USA.
- Ittelson, W.H., Proshansky, H., Rivlin, L.G. & Winkel, G.H., 1974, **An Introduction to Environmental Psychology**, associated with: D. Dempsey, Holt, Rinehart & Winston Inc, USA.
- Moore, Gary T., (2004), Environment, Behavior and Society: A Brief Look at the Field and Some Current EBS Research at the University of Sydney, **Proceedings of the 6th International Conference of the Environment-Behavior Research Association**, Tianjin, China. pp.489-506
- Proshansky, H. M., Ittelson, W. H., & Rivlin, L. G. (Eds.), (1976), **Environmental Psychology: People and Their Physical Settings**. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Rapoport, A., (1977), **Human Aspects of Urban Form: towards a man-environment approach to urban form and design**, Pergamon Press, UK.
- Rapoport, A., (1990), **History and precedent in environmental design**, Plenum Press, New York.
- Rapoport, A., (2008), Some Further Thoughts on Culture and Environment, **In Archnet-IJAR, International Journal of Architectural Research**, Vol. 2, Issue 1, March 2008, pp.16-39.
- Rapoport, A., (2006), Vernacular design as a model system, In **Vernacular Architecture in the Twenty First Century: Theory, education and practice**, Edited by: L. Asquith and M. Vellinga, UK, Taylor & Francis, pp.179-198.
- Rivlin, L. G., (2002), The Ethical Imperative, **In Handbook of Environmental Psychology**, edited by: R.B. Bechtel & A. Churchman, New York, John Wiley & Sons Inc., pp.15-27
- Werner C. M., B. B. Brown & I. Altman, (2002), Transactionally Oriented Research: Examples and Strategies, **In Handbook of Environmental Psychology**, edited by: R.B. Bechtel & A. Churchman, New York, John Wiley & Sons Inc., pp.203-221.

۲-۳- محتوی و سرفصل دروس تاریخ و بازآفرینی شهری (تخصصی-اختیاری):

- تاریخ تحلیلی شهرهای دوران اسلامی
- میراث فرهنگی و بازآفرینی بافت های تاریخی
- تاریخ فرهنگی معاصر شهرهای اسلامی

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحلیلی شهرهای دوران اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Analytical Urban history of Islamic Societies			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☒	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی:

- شناخت حکمی و فلسفی جایگاه تاریخ و تاریخ نگاری در جهان اسلام
- نقد و بررسی و تحلیل، رویکردها، مکاتب و مبانی اندیشه‌ی نظریات تاریخی شهرسازی دوران اسلامی
- آشنایی با مولفه های فرهنگی در شکل گیری شهرهای اسلامی

رتوس مطالب :

- تاریخ، تاریخ نگاری و تاریخ نگاران در جهان اسلام با تاکید بر تاریخ نویسان ایرانی (بیهمی، بلعمی، مستوفی، ابن خلدون و ...)
 - نگرش اسلام نسبت به تاریخ (تاریخ علمی-تقلی و فلسفه تاریخ)
 - فقه و ساخت در شهر سنتی
 - شناخت اهمیت تاریخ و تاریخ نگاری
 - شناخت و تحلیل روابط فضایی در شهرهای دوران اسلامی
 - ریخت شناسی شهرهای اسلامی (تفسیر و ارزیابی کثی-ماهیت کیفی)
 - بازشناسی فرآیند مدیریت و ساخت و ساز شکل گیری و توسعه شهر
 - تفاوت سازمان فضایی شهرهای اسلامی پیش و بعد از مدرنیزاسیون
 - سازمان فضایی در شهرهای دوران اسلامی
 - زندگی و تعامل اجتماعی محلات غیر مسلمانان و مسلمان در شهرهای دوران اسلامی
 - سنت اسلامی و قوانین وابسته در شهر (حسبه، وقف، تخصیص زمین و...)
 - تجلی مبانی حکمی در شهرسازی دوران اسلامی
 - بررسی علل ایجاد و انحطاط شهرها براساس منابع و مکتوبات تاریخی
- این درس باید بصورت سمیناری و یا استفاده از اساتید حوزه های مختلف فکری و اعتقادی (فقه و تاریخ-حکمت و تاریخ-تاریخ و سنت) ارائه گردد و دانشجویان با مباحث عمیق فکری در خصوص تاریخ آشنا شده و در مطالعه تاریخ شهر اسلامی بکار گیرند.

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	□	ارائه سمینار کار کلاسی	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع اصلی:

- احمدی بابک (۱۳۸۷)، رساله تاریخ-جستاری در هرمنوتیک تاریخ، تهران: نشر مرکز
- اهری، زهرا (۱۳۹۱)، مکتب اصفهان در شهرسازی زیانسناسی عناصر و فضاهای شهری وازگان و قواعد دستوری، دانشگاه هنر تهران
- برک، پتر (۱۳۸۹)، تاریخ فرهنگی چیست؟، ترجمه نعمت الله فاضلی و مرتضی قلیچ، انتشارات پژوهشکده تاریخ اسلام، تهران.
- برگر، پیتر؛ برگر، بریجیت (۱۳۹۴)، ذهن بی خانمان (نوسازی و آگاهی)، ترجمه محمد ساوجی، نشر نی، تهران.
- جعفری محمد تقی (۱۳۷۸)، تاریخ از دیدگاه امام علی، گرد آوری محمد رضا جعفری، انتشارات پیام آزادی
- حبیبی، سید محسن، از شار تا شهر، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۸، چاپ دوم
- حرامی سیف الله (۱۳۷۷)، حسیه یک نهاد حکومتی، مرکز انتشارات حوزه علمیه قم
- دبیو، آج. والش (۱۳۶۳)، مقدمه ای بر فلسفه تاریخ، ترجمه ضیاءالدین علایی طباطبایی، تهران: امیرکبیر
- شایگان، داریوش (۱۳۹۵)، در جستجوی فضاهای گم شده، نشر فرهنگ معاصر، تهران.
- سلطان زاده حسین (۱۳۷۰)، فضاهای شهری در بافت های تاریخی، دفتر پژوهش های فرهنگی، تهران
- رحمانیان کوشکی، داریوش (۱۳۹۳)، گفتارهایی در باب تاریخ نگاری و روش شناسی تاریخی، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام
- عزت الله رادمش (۱۳۷۹)، مکتب های تاریخی و تجددگرایی تاریخ، تهران: مؤسسه فرهنگی پیک ستاره دانش
- فکوهی، ناصر (۱۳۸۳)، انسان شناسی شهری، نشر نی، تهران.
- قیومی بیدهندی، مهرداد (۱۳۹۰)، گفتارهایی در مبانی و تاریخ معماری و هنر، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- قیومی بیدهندی، مهرداد؛ شمس، امید (۱۳۹۱)، درآمدی بر تاریخ ذهنیت عامه در معماری ایران، مطالعات معماری ایران، شماره ۲، صص ۲۵ - ۵.
- دوری، عبدالعزیز، دومینیک سوردل و کلود کاهن (۱۳۷۵)، بغداد: چند مقاله در تاریخ و جغرافیای تاریخی، ترجمه اسماعیل دولتشاهی و ایرج پروشانی، تهران: بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- عاملی، جعفر مرتضی (۱۳۹۱)، شهر اسلامی، مشهد: انتشارات بوی شهر بهشت
- کرین، هاتری (۱۳۸۳): آیین جوانمردی، ترجمه احسان تراقی، نشر سخن، چاپ اول.
- صراف، مرتضی (۱۳۷۰): رسایل جوانمردان مشتمل بر هفت فتوت نامه، انتشارات معین و انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران، چاپ دوم
- کوننو یائولو (۱۳۸۴)، تاریخ شهرسازی جهان اسلام، سعید تیز قلم ژنوزی، وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان عمران و بهسازی شهری
- کینس کلارک (۱۳۶۲)، مقدمه ای بر روش تحقیق در تاریخ، ترجمه اوانس اوانسیان، بی جا: نشر اساطیر
- گلجانی مقدم، نسرین (۱۳۸۴)، تاریخ شناسی معماری ایران، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- محمد ابن محمد ابن خواجه قرشی (۱۳۸۶)، آیین شهرداری (معالم القریه فی احکام الحسیه)، مترجم جعفر شعار، انتشارات تاویل، تهران، چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- محقق حلی، ابوالقاسم نجم الدین (۱۴۰۸ق)، شرائع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام کتاب جهاد، تصحیح و تحقیق عبدالحسین محمد علی بقال، قم: مؤسسه اسماعیلیان
- مطهری مرتضی (۱۳۸۵)، فلسفه تاریخ، انتشارات صدرا، چاپ چهاردهم
- مصباح یزدی (۱۳۸۸)، جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن، شرکت چاپ و نشر بین الملل وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی
- نسرین جهانگرد (۱۳۷۸)، مکتب آنال، روش تحقیق در تاریخ و تاریخ نگاری، تهران: جامی

- همبلی، گاوین (۱۳۸۷)، شهر سستی ایران در دوره قاجار، در تاریخ ایران کمبریج: تاریخ ایران دوره افشار، زند، قاجار، ویراستاریتر آوری، ترجمه مرتضی ثاقب فر، امیرکبیر، تهران.
- عبدالستار عثمان، محمد، ۱۳۷۶، مدینه اسلامی، ترجمه علی چراغی، تهران، انتشارات امیرکبیر.

- Attilio Petruccioli (2008), After Amnesia-learning from the Islamic Mediterranean urban fabric, CAR
- Hakim, Basim Selim (1986), Arabic-Islamic Cities Building and Planning Principles, London: Kegan Paul International.
- Ross Burns (2007), Damascus a history, Routledge-Taylor & Francis Group
- Fischer, Michael (1980), Iran from religious dispute to revolution, MA, Harvard University Press, Cambridge.
- Kheirabadi, Masoud (2000), Iranian Cities: Formation and Development, Syracuse University Press, USA.
- Knox, P. & Pinch, S (2010), Urban Social Geography: An Introduction, Prentice Hall, Harlow.

منابع فرعی:

- امین زاده گوهرریزی، بهناز (۱۳۷۸)، حسینه ها و تکایا بیانی از هویت شهر ایرانی، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۶، صص ۵۵-۶۵.
- امین زاده، بهرام (۱۳۸۶)، بازشناسی اثر آیین های جمعی بر پیکره بندی شهر سستی: نمونه موردی سمنان، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۳۲، صص ۵-۱۳.
- اهری زهرا، (۱۳۹۵)، تأملی بر مفهوم ساختار و چگونگی شناسایی آن در شهر ایرانی پیش از دوران مدرن، نشریه پژوه معماری و شهرسازی: فیروزه اسلام.
- اهری زهرا، (۱۳۹۴)، شناسایی ساختار ثانویه شهر ایرانی در دوره قاجار، نشریه هنرهای زیبا، معماری و شهرسازی، دوره ۲۰، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۴.
- پیربایانی محمد تقی، نژاد ابراهیمی احد، ابی زاده سامان، ۱۳۹۶، مولفه های فرهنگی تاثیرگذار بر شکل گیری اردبیل دوره صفوی، مجله دانش شهرسازی، دانشگاه گیلان، شماره ۱، صفحات ۷۱-۸۵.
- سجاذزاده، حسن، (زمستان ۱۳۹۲)، نگاهی واقع گرایانه به معنای فضای شهری در شهر اسلامی، فصلنامه علمی پژوهشی شهر ایرانی اسلامی، شماره چهارم، شماره زمستان.
- ذکایی، محمد سعید (۱۳۹۰)، مطالعات فرهنگی و مطالعات حافظه، نشریه مطالعات اجتماعی ایران، دوره ۵، شماره ۳، صص ۷۲-۹۶.
- رضوانی، محمدرضا و علی احمدی (تابستان ۱۳۸۸)، مکان و نقش فرهنگ در شکل گیری هویت مکانی، نامه پژوهش فرهنگی، سال دهم، دوره سوم، شماره ششم، صص: ۶۸-۴۵.
- رهنمایی، نفی، رحمت اله فرهودی، محمدباقر قالیباف و حلیمه خاتون هادی پور (بهار و تابستان ۱۳۸۶)، سیر تحول ساختاری و عملکردی محله در شهرهای ایران، جغرافیا، نشریه انجمن جغرافیایی ایران، دوره جدید، سال پنجم، شماره ۱۲ و ۱۳، صص: ۴۳-۱۹.
- زیاری، کرامت اله (پاییز و زمستان ۱۳۸۲)، تأثیر فرهنگ در ساخت شهر (با تأکید بر فرهنگ اسلامی)، مجله جغرافیا و توسعه، صص: ۹۵-۱۰۸.
- منان رئیس، محمد (۱۳۹۵)، اندازه مطلوب شهر و حومه از منظر فقه شیعی، مجله مدیریت شهری، شماره ۴۳، صص ۷ تا ۲۰.

عنوان درس به فارسی: میراث فرهنگی و بازآفرینی بافت های تاریخی			
Cultural heritage and Urban Regeneration			
عنوان درس به انگلیسی:			
نوع درس: اصلی ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☐ اجباری ☐			
نوع واحد: نظری ☐ عملی ☐ کارگاهی ☐			
تعداد واحد:	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت:	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	☐ دارد	☒ ندارد	
آموزش تکمیلی: سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒			

اهداف کلی درس:

- تبیین مبانی فلسفی و نظری رویکردهای بازآفرینی شهری
- آشنایی با مباحث بنیادی و فلسفی ارتباط و جایگاه میراث فرهنگی در شهر
- بررسی تاثیر و تاثیر توجه به مسائل میراث فرهنگی و بازآفرینی شهری در طرح های توسعه شهری

رتوس مطالب:

- میراث فرهنگی در قرآن و تفاسیر
- وقف میراث ماندگار اسلام برای مدیریت و حفاظت از شهر
- مفاهیم، رویکردها و نظریه های بازآفرینی شهری
- اهداف و ضرورت های اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی بازآفرینی شهری
- میراث فرهنگی در فرهنگ ها و مکاتب فکری و فلسفی غرب و شرق
- مکاتب و نظریه های تاثیرگذار بر بازآفرینی شهری، مکاتب فرهنگ گرایی، مدرنیسم، پست مدرنیسم، سازمندیگرایی در شهر سازی، شهر اکولوژیک، مکتب ساختار گرایی، کارکردگرایی، نئوکلاسیک، مردم گرایانه و
- نظام فقهی، حقوقی، قوانین و مقررات شهری در زمینه میراث فرهنگی
- حق و تکلیف مردم شهر و توسعه در ارتباط با حفاظت از میراث فرهنگی
- حفاظت از میراث فرهنگی و اقتصاد شهری براساس اندیشه اسلامی
- محیط زیست شهری و میراث فرهنگی در رویکردهای فکری و نظری

روش ارزیابی:

ارزیابی بر اساس مشارکت فعال دانشجویان در کلاس و سمینار و ارائه یک مقاله تحقیقی و آزمون نهایی با نظر استاد خواهد بود.

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
	□	■	■

منابع:

- افخمی، پیروز (۱۳۸۶). مقدمه‌ای بر ارتباط باستان‌شناسی و گردشگری فرهنگی. تهران: عیلام و سازمان میراث فرهنگی-صنایع دستی و گردشگری.
- تراسبی، دیوید (۱۳۸۲). هفت پرسش درباره اقتصاد میراث فرهنگی، مجموعه مقالات جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی، ویراستار مایکل هاتر و ایلد ریزو، ترجمه علی اعظم محمدیگی، تهران: امیرکبیر.
- حناچی، پیروز (۱۳۹۱)، **مرمت شهری در بافتهای تاریخی ایران**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- حجت، مهدی (۱۳۸۰). میراث فرهنگی در ایران- سیاست‌ها برای یک کشور اسلامی، چاپ اول، تهران: سازمان میراث فرهنگی.
- جعفری، محمدتقی (۱۳۸۵)، زیبایی و هنر از دیدگاه اسلام، تهران: مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه محمدتقی جعفری.
- رهنما محمد رحیم (۱۳۸۸)، شناسایی نقاط با ارزش شهری- مفاهیم، مبانی، تئوری ها و انواع ارزش های شهری، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، چاپ اول، مشهد.
- حسینی، سیدجواد (۱۳۸۷)، **مشارکت پایدار مردمی در نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهری**، انتشارات سخن گستر، مشهد.
- طباطبایی، محمدحسین (بی تا)، **اصول فلسفه و روش رئالیسم**، دفتر انتشارات اسلامی، ج ۱، قم.
- رابرتز، پیتر؛ سایک، هیو (۱۳۹۳)، بازآفرینی شهری، ترجمه محمدسعید ایزدی و پیروز حناچی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- فلاسکی محمد منصور (۱۳۸۸) نوسازی و بهسازی شهری، انتشارات سمت، تهران، چاپ سوم
- فلاسکی، محمدمنصور (۱۳۸۴)، حریم گذاری بر ثروت های فرهنگی، موسسه علمی و فرهنگی فضا، تهران
- فلاسکی، محمدمنصور (۱۳۸۲)، سیری در تجارب مرمت شهری از ونیز تا شیراز، موسسه فرهنگی و هنری نشر فضا، تهران
- فهیمی، عزیزالله و مهدی، علی (۱۳۸۸). ارزش ذاتی و ارزش ابزاری در فلسفه محیط زیست (از رویکرد فلسفی تا رویکرد حقوقی)، پژوهش‌های فلسفی کلامی، دانشگاه قم، ش ۴۱، ۲۱۶-۱۹۵.
- فیلدن برنارد، یوگا یوکیهلتو (۱۳۸۶)، راهنمای مدیریت برای محوطه های میراث جهانی، ترجمه پیروز حناچی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، تهران
- عندلیبی علیرضا (۱۳۸۹)، اصول نوسازی شهری- رویکردی نو به بافت های فرسوده، انتشارات آذرخش، تهران
- کلاتری خلیل آباد حسین، حاتمی نژاد حسین (۱۳۸۵)، برنامه ریزی مرمت بافت تاریخی شهر یزد، نشر فراگستر
- صمدی زندی یونس (۱۳۸۲)، میراث فرهنگی در حقوق داخلی و بین الملل (جلد ۱ و ۲)، پژوهشگاه سازمات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور
- مک کارتی، جان (۱۳۹۰)، شراکت، برنامه ریزی تعاونی و بازآفرینی شهری، ترجمه محمدهادی خلیل نژادی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران
- محمد مرادی اصغر (۱۳۹۶)، احیای بافت قدیم شهرها (مروری بر تجارب)، ارائه راهبردها و ضوابط برای حفاظت و احیای بافت قدیم شهرهای ایران؛ انتشارات وزارت راه و شهرسازی، تهران
- منگن، استیون، پی (۱۳۹۰)، طرد اجتماعی و پهنه‌های مسأله‌دار اروپا؛ مدیریت نوسازی شهری، ترجمه عارف اقوامی مقدم، انتشارات دانشگاه تهران، تهران

- مطهری، مرتضی (۱۳۷۶). جامعه و تاریخ. تهران: صدرا.
- یوکیهاتو، یوکا (۱۳۸۷). تاریخ حفاظت معماری، ترجمه محمدحسن طالبیان و خشایار بهاری، تهران: روزنه، میراث فرهنگی و گردشگری و بنیاد پارسه.

- Assefa G. and Frostell B. 2007. Social Sustainability and Social Acceptance in technology Assessment: A Case Study of Energy. *Technologies in Society Journal*. 29:63-78.
- Bevilacqua, Camelina; Calabro, Jusy, Maione, Carla. 2013. The Rule of Community in Urban Regeneration: Mixed Use Area Approach in USA Proceeding REAL CORP 2013. Rome: Tagungs. 20-23.
- Bianchini, F. and Ghilardi, L. 2007. Thinking culturally about place, in *Place Branding and Public Diplomacy*. Palgrave journals. Vol.3.
- Calthorpe, Peter; Fulton, William. 2001. *The Regional City*. Island: Island Press.
- Colantonio. A. Dixon. Tim. 2011. *Urban Regeneration & Social Sustainability: Best Practice from European Cities*. Wiley-Blackwell.
- Harvey. David. 1989. From Managerialism to Entrepreneurialism: The Transformation in Urban Governance in Late Capitalism *Geografiska Annaler. Series B, Human Geography*. Vol. 71, No. 1, The Roots of Geographical Change: 1973 to the Present (1989), pp. 3-17
- Healey, P. 1996. The communicative turn in planning theory and its implications for spatial strategy formation, *Environment and Planning B* 23, pp. 217-234.
- Hightower, H. C. 1969. Planning Theory in Contemporary Professional Education. *AIP Journal*. 35(5):326-329.
- Izadi, M. s. 2006. A Study on City Center Regeneration: A Comparative analysis of Two Different Approaches to the Revitalization of Historic City Centers in Iran. Newcastle University.
- LUDA. 2003. Appraisal of Urban Rehabilitation Literature and Projects, Including a Glossary of Terms and a Preliminary Set of Indicators Characterizing LUDA. Dresden: Large Scale Urban Distressed Areas (LUDA).
- McDonald, S.; mmmmmMalys, N.; Maliene, V. 2009. Urban Regeneration for Sustainable Communities: A case study. *Technological and Economic Development of Economy Journal*. 15(1):49-59.
- Feilden Bernard (2003), conservation historic building, third edition, Architectural Press, ISBN 0-7506-5863-0
- Pendlebury John-Lisane Gibson (2009), valuing historic environments, published by Ashate publishing company, ISBN 978-0-7546-9043-6
- Price N. Stanley, M. Kirby Talley, Jr., Alessandra Melucco Vaccaro (1996), *Historical and Philosophical Issues in the Conservation of Cultural Heritage* Cultural Heritage, the Getty conservation institute Los Angeles
- Ret Enders Siegfried-Niels Gutschow, HOZON Architectural and Urban conservation in Japan, edition Axel Menges, Stuttgart/London, 1998, ISBN 3-930698-6
- Riegl Alois (1996), *The Modern Culture of Monuments. Its Character and its Origin*, Article in *Historical and Philosophical Issues in the Conservation of Cultural Heritage* Cultural Heritage (ed) N. Stanley Price and etc., the Getty conservation institute Los Angeles

منابع فرعی

- ایزدی، محمدسعید؛ فیضی، رضا (۱۳۸۹). بازآفرینی شهری کنش و بینشی جامع و یکپارچه در ساماندهی محدوده‌های هدف برنامه‌های بهسازی و نوسازی شهری، مجله هفت شهر، شماره ۲۳-۲۴، صص ۷۴-۸۰.

- بحرینی، سیدحسین؛ ایزدی، محمدسعید؛ مفیدی، مهراثوش (۱۳۹۳). رویکردها و سیاست‌های نوسازی شهری (از بازسازی تا بازآفرینی- شهری پایدار)، فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات شهری، شماره ۹، صص ۱۷-۲۸.
- پوراحمد، احمد؛ حبیبی، کیومرث؛ کشاورز، مهناز (۱۳۸۹)، سیر تحول بازآفرینی شهری به عنوان رویکردی نو در بافت های فرسوده شهری، فصلنامه علمی پژوهشی شهر ایرانی اسلامی، شماره ۱، صص ۵۳-۵۵.
- حبیبی، محسن؛ سعیدی رضوانی، نوید (۱۳۸۴)، شهرسازی مشارکتی؛ کاوشی نظری در شرایط ایران، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۲۴، صص ۱۵-۲۴.
- حسامی فر، عبدالرزاق (۱۳۹۰)، «استاد مطهری و نقد ایدئالیسم»، مجله حکمت معاصر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال دوم، شماره ۱.
- شرفی، مرجان؛ برک پور، ناصر (۱۳۸۹)، «گونه شناسی تکنیک های مشارکت شهروندان در برنامه ریزی شهری، بر بنای سطوح مختلف مشارکت»، نامه معماری و شهرسازی، سال دوم شماره ۴.
- شریفیان ثانی، مریم (۱۳۸۰)، فرهنگ شهری: مشارکت شهروندی؛ حکمرانی شهری و مدیریت شهری، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۸.
- لطفی، سهند (۱۳۹۰)، بازآفرینی شهری فرهنگ مبنا: تأملی بر بن‌مایه‌های فرهنگی و کنش بازآفرینی، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۴۵، صص ۴۷-۶۰.
- لطفی سهند (۱۳۸۶)، پژوهشی درباره دگردیس و پایایی در مرمت شهری، فصلنامه علمی و پژوهشی هنرهای زیبا، شماره ۳۱، صفحات ۱۵ الی ۲۶.
- عزیزی محمد مهدی (۱۳۷۹)، سیر تحول سیاست های مداخله در بافت های کهن شهری در ایران، مجله هنرهای زیبا، شماره ۷، صص ۳۷-۴۶.
- فرهنگد بروجنی، حمید؛ احمدی، حسین و قاسم‌آبادی ریحانه (۱۳۹۰)، مروری بر نظریه پردازی‌های مرمت نقاشی دیواری در اروپا، مرمت آثار و بافت‌های تاریخی، دانشگاه هنر اصفهان، ش (۱)، ۶۷-۵۵.
- مرادی اصغر محمد (۱۳۸۲)، روند حفاظت در ایران از تأسیس اداره عتیقات تا قبل از جمهوری اسلامی ایران، فصل نامه هفت شهر، شماره ۱۱، صص ۱۴-۲۶.
- مردمی کریم، اصغر محمد مرادی (۱۳۸۷)، الزامات ارزش گذاری به میراث فرهنگی در آموزش معماری، مجله مهندسی علوم (ویژه نامه مهندسی معماری و شهرسازی)، دانشگاه علم و صنعت، شماره ۱۹، صص ۱۰۵ الی ۱۱۰.
- نژادابراهیمی احد (۱۳۹۱)، سیاست گذاری برای بازنمایی ارزشهای تاریخی فرهنگی در بافت های تاریخی، پایاننامه دکتری، دانشگاه تربیت مدرس.

- Lipe William D., (1984) Value and meaning in cultural resources, article in: H.Cleere (ed) Approaches to the Archaeological Heritage, Cambridge University Press, pp. 1-11
- Mason Randall (2002), Assessing Values in conservation planning: Methodological Issues and Choices, assessing the values of cultural heritage (research report), edited Marta de la Torre, the Getty Conservation Institute, Los Angeles pp.5-30

عنوان درس به فارسی: تاریخ فرهنگی معاصر شهرهای اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Contemporary Cultural History of Islamic Cities			
نوع درس: اصلی ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☐ اجباری ☐			
نوع واحد: نظری ☐ عملی ☐ کارگاهی ☐			
تعداد واحد:	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت:	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☐	
آموزش تکمیلی: سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒			

اهداف کلی درس:

- آشنایی با مطالعات فرهنگی و تحولات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی در دوره معاصر
- آشنایی با مبانی معرفتی تاریخ فرهنگی و درک شرایط تأثیرگذار بر شکل گیری بافت های شهری
- تبیین فرهنگی تحولات معاصر شهرهای جوامع اسلامی

رئوس مطالب:

- مطالعات فرهنگی و شهرسازی
- نظریه پردازان و شکل گیری تاریخ فرهنگی شهر (میخائیل باختین، نوربرت الیاس، میشل فوکو و پیربوردیو و...)
- مبانی معرفتی رویکردها و نظریه های تاریخ فرهنگی
- روش های پژوهش در تاریخ فرهنگی
- تحولات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی از منظر فرهنگی در دوره معاصر
- فرهنگ عامه و تاریخ شفاهی و تاریخ حافظه عامه شهر معاصر در جوامع اسلامی
- نظام مفهومی، بازنمایی معنا و بازتولید فرهنگ در شهر معاصر اسلامی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	☐	ارائه سمیناری یافته های کار کلاسی	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

- برک، پیتر (۱۳۸۹)، تاریخ فرهنگی چیست؟، ترجمه نعمت الله فاضلی و مرتضی قلیچ، انتشارات پژوهشکده تاریخ اسلام، تهران.
- برک، پیتر (۱۳۹۰)، تاریخ و نظریه های اجتماعی، ترجمه غلامرضا جمشیدیها، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- برگرو، پیتر؛ برگرو، بریجیت (۱۳۹۴)، ذهن بی خانمان (نوسازی و آگاهی)، ترجمه محمد ساوجی، نشر نی، تهران.
- پوردییمی، شهرام (۱۳۹۴)، منظر انسانی در محیط مسکونی، نشر آرماتشهر، تهران.
- نامپون، ادوارد پالمر (۱۳۹۶)، تکوین طبقه کارگر در انگلستان، ترجمه محمد مالجو، انتشارات آگاه، تهران.
- تقی زاده، محمد (۱۳۹۳)، تاملاتی در تعامل با فرهنگ ها در زمینه نظریه ها و اصطلاحات، مطالعات معماری ایران
- مظفر، فرهنگ و همکاران (۱۳۹۱)، فرهنگ در پژوهش های معماری، مسکن و محیط روستا
- عزیزی، شادی و همکاران (۱۳۹۱)، انسان شناسی فرهنگی وسیله ای برای عوامل شکل دهنده معماری، هویت شهر
- راپاپورت، آموس (۱۳۸۸)، انسان شناسی مسکن، ترجمه خسرو افضلیان، انتشارات حرفه هنرمند، تهران.
- سولسو، رابرت (۱۳۸۱)، روانشناسی شناختی، ترجمه فرهاد ماهر، انتشارات رشد، تهران.
- شایگان، داریوش (۱۳۹۵)، در جستجوی فضاهای گم شده، نشر فرهنگ معاصر، تهران.
- عاملی، سعیدرضا (۱۳۹۰)، مطالعات جهانی شدن: دو فضایی شدن ها و دو جهانی شدن ها، انتشارات سمت، تهران.
- فاضلی، نعمت الله (۱۳۹۳)، تاریخ فرهنگی ایران مدرن، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- فکوهی، ناصر (۱۳۸۳)، انسان شناسی شهری، نشر نی، تهران.
- قیومی بیدهندی، مهرداد (۱۳۹۰)، گفتارهایی در مبانی و تاریخ معماری و هنر، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- گلیجانی مقدم، نسرین (۱۳۸۴)، تاریخ شناسی معماری ایران، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- Abu-Lughod, Janet (1989). Before European Hegemony, The World System A.D. 1250-1350, N. Y.
- André Raymond (1984), The Great Arab Cities in the 16th-18th centuries: An Introduction, New York and London: New York University Press,(Selections)
- Ankersmit, F. R (1994), History & Tropology, The Rise & Fall of Metaphor, University of California Press, Berkeley.
- Assmann, J (2008), Communicative and Cultural Memory, In A. Erll, A. Nunning (Ed) Cultural Memory Studies, Walter De Gruyter, Berlin.
- Burke, P (1998), Mentalities. In A Global Encyclopedia of Historical Writing: K – Z, ed. D. R. Woolf. Taylor & Francis.
- Certeau, M (1984), The Practice of Everyday Life, University of California Press, Berkely.
- Gruyter, W (2008), Cultural Memory Studies, Media & Cultural Memory: An International & Interdisciplinary Handbook, In A. Erll, A. Nunning (Ed), New York.
- Hutton, P. H (1999), Mentalities, History of. In Encyclopedia of Historians & Historical Writing, ed. Kelly Boyd. Fitzroy Dearborn.
- Vezzoni, C (2007), Components of National Identity, University of Milan, Milan.
- Serjeant, R.B., ed (1976). The Islamic City: Selected Papers from the Colloquium held at the Middle East Center, Faculty of Oriental Studies, Cambridge, UK, 19 to 23 July, Paris, 1980.
- Wheatley, Paul (1976). "Levels of Space Awareness in the Traditional Islamic City," Ekistics 253: 354-66.

منابع فرعی:

- تابان، محسن؛ پورجعفر، محمدرضا؛ پورمند، حسنعلی (۱۳۹۱). هویت و مکان؛ رویکردی پدیدارشناسانه، هویت شهر، شماره ۱۰، صص ۷۹-۹۰.
 - ذکایی، محمد سعید (۱۳۹۰)، مطالعات فرهنگی و مطالعات حافظه، نشریه مطالعات اجتماعی ایران، دوره ۵، شماره ۳، صص ۷۲-۹۶.
 - شارتیه، روزه (۱۳۷۷)، تاریخ فرهنگی؛ رابطه فلسفه و تاریخ، ترجمه حسین علی نودری، تاریخ معاصر ایران، شماره ۶، صص ۱۳۰-۱۰۱.
 - عاملی، سید سعیدرضا؛ اخوان، منیژه (۱۳۹۱)، بازتعمای عناصر هویت بخش در سفرنامه ها (مطالعه مقایسه ای تهران و شهرستان های استان تهران)، مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، شماره ۴، صص ۷۵-۱۰۰.
 - قره بگلو سمنو، روحی فر سولماز ۱۳۹۷، تاریخ ذهنیت عامه عاملی تأثیرگذار بر کیفیت مسکن، نشریه هنر های زیبا شماره ۲۳ صفحات ۸۰-۶۷.
 - قیومی بیدهندی، مهرداد؛ شمس، امید (۱۳۹۱)، دوآمدی بر تاریخ ذهنیت عامه در معماری ایران، مطالعات معماری ایران، شماره ۲، صص ۲۵-۵.
 - مناف زاده، علیرضا (۱۳۶۹)، ذهنیت و تاریخ، ایران نامه، شماره ۳۲، صص ۵۸۸-۵۶۷.
 - هال، جان (۱۳۸۹)، تاریخ فرهنگی، ترجمه عباس احمدوند، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۴۴، صص ۲۶-۲۴.
-
- Stern, Samuel. "The Constitution of the Islamic City," In: A. Hourani and S. Stern, The Islamic City: A Colloquium. Pp. 1-30.
 - Abu-Lughod, Janet (1987). "The Islamic City- Historical Myth, Islamic Essence, and Contemporary Relevance," IJMES, 19, 155-76.
 - Burke, P (1986), Strengths & Weaknesses of the History of Mentalities, History of European Ideas, Vol 7, No 5, pp. 439 – 451.
 - Hutton, P. H (1981), The History of Mentalities: The New Map of Cultural History, History and Theory, Vol 20, No 3, pp. 237 – 259.
 - Ladurie, E. B, Daedalus. S. R (1977), Recent Historical Discoveries, Discoveries & Interpretations: Studies In Contemporary Scholarship, No 4, pp. 141 – 155.
 - Taguchi, T (2006), Welsh Nationalism and Cultural Identity, Journal of Culture and Information Science, 1 (1), pp.1-7.
 - Wright, P. D (2003), A Theoretical Overview of Memory and Conflict in Cairns, Ed & Roe, Michael D, The Role of Memory in Ethnic Conflict, Palgrave, pp. 9 – 35.
 - Grunbaum, Gustave von (1961). "The Structure of the Muslim Town," In: Islam: Essays in the Nature and Growth of a Cultural Tradition. London: Pp. 141-58.

۳-۳- محتوی و سرفصل دروس مدیریت و برنامه ریزی شهری (تخصصی)-

اختیاری):

- مسائل شهری در جوامع معاصر و مدیریت شهری در فرهنگ اسلامی
- برنامه ریزی شهری- منطقه ای و مسکن در اندیشه اسلامی
- نظریه ها و مفاهیم توسعه اجتماعی- اقتصادی و آمایش اسلامی سرزمین

عنوان درس به فارسی: مسائل شهری در جوامع معاصر و مدیریت شهری در فرهنگ اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی:			
Urban Issues in Contemporary Societies and Urban Management in Islamic Culture			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی:

- تبیین (شناخت و سنجش) وضعیت موجود شهرسازی و شهرداری در ایران با معیارهای مبین شهر اسلامی
- ارزیابی و بستر سازی تحقق پذیری چشم انداز شهر اسلامی در شرایط معاصر ایران
- آشنایی با مبانی، الگوها و رویکردهای نظری در مدیریت شهری
- آشنایی با اصول مدیریت شهری در اندیشه اسلامی

رتوس مطالب :

- مسائل حاد آموزش و پژوهش در زمینه شهرسازی (خلا ارزش مداری و بوم گرایی در ساختار محتوایی دوره های مختلف آموزش شهرسازی- ضرورت آموزش پژوهش محور...)
- چالشهای معاصر محیطهای شهری (بحران هویت- بحران های زیست محیطی و اجتماعی ناشی از تاثیر تحولات فناوری بر شهر...)
- مسائل و چالشهای شهری در عمل (تشکیلات و نهادها- قوانین و مقررات- منابع مالی و انسانی- برنامه ها و طرح ها، مهندسین مشاور شهری)
- تحلیل مدیریت شهری، شهروندی و محله در جوامع اسلامی
- بررسی نتایج توسعه برونزا در شهرهای جوامع اسلامی
- ارزیابی منظر فرهنگی در شهرهای معاصر
- مفاهیم و رویکردهای نظری در مدیریت شهری
- اصول و مبانی حقوق شهروندی در اندیشه اسلامی و مکاتب غربی
- الگوها و مبانی مشارکت شهروندان در سطوح مختلف مدیریت شهری
- الگوهای مدیریت شهری در ایران و جهان

- ساختارهای اجتماعی فرهنگی و مدیریت شهری
- روش های نظارت شهروندان بر عملکرد مدیران شهری و تحقق اهداف

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	□	ارائه سمینار کار کلاسی	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع:

- اراکی، محسن (۱۳۹۵): اصول فقه نوین، جلد ۱ تا ۳، مجمع الفکر الاسلامی، قم، پژوهشگاه فقه نظام، چاپ اول.
- دری، مصطفی و دیگران (۱۳۹۶): فقه مدیریت شهری، جلد ۱ تا ۷، تهران، شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، چاپ اول.
- حسنی، سید حمید رضا، ۱۳۹۴، مبانی فلسفی استعاره های مورگان در مدیریت و فرانظریه اعتباریات علامه طباطبایی، دو فصلنامه اسلام و مدیریت، سال چهارم بهار و تابستان شماره ۷، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- حسنی، سید حمید رضا، ۱۳۹۷، انسان کنش شناسی صدرایی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- رحمانی، جواد، پیریابایی، محمدتقی و شجاری، مرتضی، ۱۳۹۳، تبیین مفهوم مشارکت شهروندی در مدیریت شهری از دیدگاه علامه طباطبایی دو فصلنامه اسلام و مدیریت، سال سوم، پاییز و زمستان، شماره ۶، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
- شریف زادگان، م و بهزاد ملک پور اصل، ۱۳۹۴، مدیریت شهری دوران اسلامی در فضاهای اقتصادی شهر و توسعه و بکارگیری آن در شهرهای ایران امروز، مجله پژوهش های معماری اسلامی، ۳ (۴): ۶۵-۸۳.
- غمامی، مجید (۱۳۸۶)، درباره مسائل شهرسازی در ایران امروز، موسسه انتشارات آگاه، تهران
- کامروا، سیدمحمد علی (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر شهرسازی معاصر ایران: ۱۳۸۲-۱۳۴۲، موسسه انتشارات دانشگاه تهران، تهران
- کامیار، غلامرضا (۱۳۹۰) حقوق شهری و شهرسازی، انتشارات مجید، تهران
- سمدنی پور، علی (۱۳۸۱)، تهران ظهور یک کلانشهر، ترجمه زرآزوند، حمید، شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری، تهران
- هورکاد، برنارد (۱۳۸۸)، تهران البرز، ترجمه سیروس سهامی، نشر محقق و ترانه، مشهد
- اکبری، غضنفر، ۱۳۷۸، چگونه شوراها مشکلات شهر خود را بشناسند، ماهنامه شهرداری، سال اول، شماره ۶
- باتامور، نام (۱۳۷۳)؛ روند تکوین اندیشه انتقادی، ترجمه حسینعلی نوذری، مجله فرهنگ توسعه، شماره ۱۶
- بیژنی، مریم (۱۳۷۹)، قراز و نشیب قانون شوراها، مجله شهرداری ها، سال اول، شماره ۷
- ترابی، علیرضا (۱۳۸۳)، مدیریت پایدار شهری در گرو حکمرانی خوب، شهرداری ها، سال ششم، شماره ۶۹، بهمن ماه.
- تقوایی، سعید و همکاران (۱۳۸۸)، تحلیلی بر سنجش عوامل موثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری- مطالعه موردی: منطقه ۴ شهر تبریز، مجله مطالعات و پژوهش های شهری و منطقه ای، ۱۹، سال اول، شماره دوم، پاییز، ص ۳۶-۷۶
- خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی اسلامی، جلد اول، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی اسلامی، جلد دوم، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- داداش پور، هاشم (۱۳۸۰)، مدیریت شهری: اهداف و راهبردها، مجله تدبیر، شماره ۱۲۰
- ذکائی، محمد سعید (۱۳۸۲)، جوانان، شهروندی و ادغام اجتماعی، فصلنامه مطالعات جوانان، شماره ۳ و ۴

- سعیدنیا، احمد، (۱۳۸۳)، کتاب سبز شهرداری ها، مدیریت شهری، سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور.
- سعیدی، عباس (۱۳۸۸)، دانشنامه مدیریت شهری و روستایی، سازمان شهرداریها و دهیاریهای وزارت کشور، تهران.
- صرافى، مظفر (۱۳۷۹)، مفهوم و مبانی مدیریت شهری، فصلنامه مدیریت شهری، سال اول، تابستان.
- ظاهری، ابوالقاسم (۱۳۷۷)، اداره امور شهرداری ها، ناشر: قومس، تهران، چاپ اول.
- طوسی، محمد علی (۱۳۷۳)، مشارکت (در مدیریت و مالکیت)، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران.
- لوی پرو، هانری (۱۳۷۰)، جامعه شناسی حقوقی، ترجمه ابوالفضل قاضی، دانشگاه تهران، تهران.
- کاظمیان و رضوانی، غلامرضا و نوی (۱۳۸۳)، امکان سنجی واگذاری وظایف جدید به شهرداری ها، جلد اول، دفتر برنامه ریزی عمرانی (مرکز).
- کوچکیان، حسین (۱۳۸۰)، مشکلات ساختاری و کارکردی شوراهای، مجله ایران شورا، سال دوم، شماره ۳، اردیبهشت.
- مدنی، سیدجلال الدین (۱۳۷۷)، حقوق و وظایف شوراهای اسلامی، تهران، انتشارات پایدار.
- معنی، منوچهر (۱۳۸۲)، مشارکت اجتماعی در ایران، چاپ اول، انتشارات آرون، تهران.
- نجاتی حسینی، سید محمود (۱۳۸۰)، جامعه مدرن، شهروندی و مشارکت، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۵.
- نجاتی حسینی، سید محمود (۱۳۸۰)، بررسی جایگاه مفهوم شهروندی در قانون شهرداری ایران، انتشارات سازمان شهرداری های کشور، چاپ اول، تهران.
- نصرافهائی و نصوحی، رضا و مرتضی (۱۳۸۶)، نقش شوراهای در اقتصاد شهری، ماهنامه شهرداریها، سال هشتم، آبان، شماره ۸۴.
- نوروزی، کامبیز (۱۳۸۰)، بررسی قانون شهرداریها، مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری وزارت کشور، تهران.

- Ahmadakhundi, A., N. Barakpour, I. Asadi, H. Tahekhani, M. Basiri, G. Zandi (2006). Governance of Tehran City-Region: Challenges and Trends, First Bi-Annual EURA Conference, Warsaw, Poland.
- Atash, F. and Y. S. Shirazibeheshtiha (1998). "New Towns and their Practical Challenges: The Experience of Poolad Shahr in Iran." HABITATINTL 22 (1): 1-13.
- Blake, G.H., and R.I. Lawless (1980). The Changing Middle Eastern City. USA, Harper & Row Publishers.
- Hugh, M. and P. Roberts (1979). An Urban Profile of the Middle East. London, Croom Helm.
- Madanipour, A. (1995). Reading the City. Managing Cities: the new urban context. Eds., John Wiley and Sons.
- Pacione, M. (1981). Problems and Planning in Third World Cities. London, Croom Helm.
- DeSantis, Victor S. and Tari Renne (2002). "City Government Structures: an Attempt at Classification" State and Local Government Review, vol. 34, no. 2.
- Fridman, John (1993), Toward a Non-Euclidian Mode of Planning-APA Journal, autumn – 482.
- James, M.B (1991), Managing the Modern City, Chicago; Centre for Governmental Stickle.
- Margre, Jaume & Bertrana, Xavier (2004), Local Governments and Public City Managers in Seventeen European Countries, http://www.csital.org/pdf/documents/2006_01_Local Governments.

عنوان درس به فارسی: برنامه‌ریزی شهری - منطقه ای و مسکن در اندیشه اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Urban-Regional Planning and Housing in Islamic Thought			
نوع درس: اصلی ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐ اجباری ☐			
نوع واحد: نظری ☐ عملی ☐ کارگاهی ☐			
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی: سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس

- آشنایی با مبانی و اصول برنامه‌ریزی شهری - منطقه ای و مسکن بر اساس آموزه‌های اسلامی
- بکارگیری علوم انسانی اسلامی در تدوین الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی شهری - منطقه ای و مسکن در شهر اسلامی
- تبیین الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی شهری - منطقه ای و مسکن در شهر اسلامی
- شناسایی اصول و احکام جهان بینی اسلامی در سکونت و سبک زندگی
- برنامه ریزی جهت تحقق پذیری مسکن به سبک اسلامی - ایرانی

رئوس مطالب:

- مبانی و اصول برنامه‌ریزی در اندیشه اسلامی
- ابعاد و مولفه‌های برنامه‌ریزی شهری، کاربری زمین و سطح بندی خدمات شهری و منطقه ای
- جایگاه برنامه‌ریزی شهری در تعالی انسان و جامعه در اندیشه اسلامی
- ارزیابی و تحلیل سرنانه ها، الگوها و معیارهای مکانیابی کاربری های شهری
- ارزیابی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی برنامه‌ریزی شهری و منطقه ای
- نقد و آسیب شناسی نظریه‌ها، الگوها و رویه‌های برنامه ریزی شهری و منطقه ای
- اصول و مبانی الگوها، روشها و معیارهای کاربری زمین شهری بر اساس آموزه‌های اسلامی
- ضوابط و دستورالعمل‌های برنامه ریزی شهری - منطقه ای بر اساس آموزه‌های اسلامی
- نظریه های اقتصادی مسکن و دیدگاه اندیشه اسلامی
- نظریه های اجتماعی و فرهنگی مسکن
- آموزه های اسلام در شیوه زندگی و سکونت
- تأثیر و تأثر سبک زندگی و مسکن
- تحلیل تجارب مسکن در ایران و جهان
- جایگاه برنامه ریزی مسکن در سیاست ها، برنامه ها و طرح های توسعه شهری
- قوانین و مقررات و مبانی فقهی و حقوقی اسلام در مسکن
- فرآیند برنامه ریزی مسکن بر اساس الگوهای اسلامی - ایرانی در سطوح مختلف برنامه ریزی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی ارائه یافته‌های مطالعاتی در هر جلسه	ارائه تکالیف ماهانه در قالب پژوهشهای نظری و موضوعی	□	استخراج چستی و چگونگی قواعد فقهی در یکی از حوزه‌های تخصصی برنامه‌ریزی کاربری زمین

فهرست منابع:

- قرآن کریم.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۲): طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی: مفاهیم، روندها و الزامات طرح‌های جامع و تفصیلی در ایران، با تاکید بر وضعیت تهران، تهران، نشر شهر، چاپ سوم.
- دشتی، محمد (۱۳۸۸): نهج البلاغه، تهران، انتشارات سنا.
- خسرو پناه عبدالحسین (۱۳۹۰). علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی- اسلامی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۶۸، اصول فلسفه و روش رئالیسم، انتشارات صدرا، تهران.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۸۴، روابط اجتماعی، ترجمه محمدجواد حجتی کرمانی، دفتر نشر آثار علامه طباطبایی.
- سایر، اندرو، ۱۳۸۸، روش در علوم اجتماعی، ترجمه عماد افروغ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران
- نقی زاده، محمد (۱۳۸۷). شهر و معماری اسلامی (تجلیات و عینیات)، اصفهان، انتشارات مانی.
- سعیدی، عباس (۱۳۸۸)، دانشنامه مدیریت شهری و روستایی، سازمان شهرداریها و دهیاریهای وزارت کشور، تهران.
- طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱): تعالیم اسلام، به کوشش سید هادی خسروشاهی، انتشارات بوستان کتاب، چاپ هشتم.
- سعیدنیا، احمد (۱۳۸۲): کتاب سبز "راهنمای شهرداریها" کاربری زمین شهری، تهران، سازمان شهرداریهای کشور، چاپ دوم.
- عبدی دانشپور، زهره (۱۳۹۵): درآمدی بر نظریه‌های برنامه‌ریزی با تاکید ویژه بر برنامه‌ریزی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، چاپ سوم.
- پورمحمدی، محمدرضا (۱۳۹۶): برنامه‌ریزی کاربری اراضی، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ سیزدهم.
- پورمحمدی، محمدرضا (۱۳۹۶): برنامه‌ریزی مسکن، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ چهاردهم.
- بحرینی، سیدحسین و مسائلی، صدیقه (۱۳۷۵): برنامه‌ریزی کاربری زمین در مناطق زلزله‌خیز نمونه: شهرهای منجیل، لوشان، رودبار، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، چاپ اول.
- رفیعیان، مجتبی و همکاران (۱۳۹۶): رصد وضعیت شهرسازی تهران: نظام قطعه‌بندی و کاربری زمین ۱۳۹۵، تهران، انتشارات سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران، چاپ اول.
- میرمقنایی، مهتا (۱۳۹۲): شکل شهر و مصرف انرژی: رابطه کاربری زمین و تقاضای سفر در شهر جدید هشتگرد، تهران، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرائک (۱۳۹۲): فرهنگ فرآیند برنامه‌ریزی کاربری زمین، تهران، نشر آبیژ، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرائک؛ شوریجه، محمود (۱۳۹۳): برنامه‌ریزی هوشمندانه کاربری زمین و حمل و نقل شهری (نگاهی دیالکتیکی و یکپارچه به فضای شهر، تهران، انتشارات مدیران امروز، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرائک (۱۳۸۸): برنامه‌ریزی شهری ارزشیابی طرح‌ها و برنامه‌ها، تهران، نشر آبیژ، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرائک (۱۳۸۱): مبانی برنامه‌ریزی شهری، تهران، نشر آبیژ، چاپ اول.

- حبیبی، محسن و مسائلی، صدیقه (۱۳۸۶): سرانه کاربریهای شهری، تهران، سازمان ملی زمین و مسکن و آیین قلم.
- مامقورد، لویس (۱۳۸۵): فرهنگ شهرها، تهران، انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری ایران.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۸۸): زیرساختهای شهری، تهران، نشر شهیدی، چاپ اول.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۱): محیطهای پاسخده: کتابی راهنما برای طراحان: مفاهیم، روندها و الزامات طرحهای جامع و تفصیلی در ایران، با تاکید بر وضعیت تهران، تهران، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران، چاپ ششم.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۰): آیین شهرسازی پایدار، تبریز، مهر ایمان، چاپ اول.
- مرتضی، هشام (۱۳۸۷): اصول سبکی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- نقره کار، عبدالحمید (۱۳۸۷): "درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی"، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری، چاپ اول.
- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (۱۳۹۶): مجموعه ضوابط و مقررات و مصوبات موردی شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
- حبیبی، محسن (۱۳۷۹): از شار تا شهر، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- بحرینی، سید حسین (۱۳۹۰): فرایند طراحی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۷)، "تئوری های طراحی شهری: تحلیل گونه شناختی تئوریه"، نشریه علمی - پژوهشی صفا، شماره ۲۹، صص ۱۶-۳۳.
- کوئو پائولو (۱۳۸۴)، تاریخ شهرسازی جهان اسلام، سعید تیز قلم زنوزی، وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان عمران و بهسازی شهری.
- راپاپورت، اموس، ۱۳۸۴، معنی محیط ساخته شده: رویکردی در ارتباط غیرکلامی، ترجمه: فرح حبیب، انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری، تهران.
- پاکزاد، جهانشاه (۱۳۸۳): راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، وزارت مسکن و شهرسازی، دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری.
- فریدمن، جان (۱۳۸۷): برنامه ریزی در حوزه عمومی: از شناخت تا عمل، ترجمه عارف اقوامی مقدم، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- اهری، زهرا و دیگران، (۱۳۶۷) "مسکن حداقل"، ناشر: مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، چاپ اول، تهران.
- پور محمدی، محمدرضا (۱۳۹۰)، برنامه ریزی مسکن، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ نهم، تهران.
- توفیق، فیروز (۱۳۶۹)، مجموعه مباحث و روش های شهرسازی - بحث دوم: مسکن، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری.
- توفیق، فیروز و دیگران (۱۳۸۲)، برنامه ریزی مسکن (مجموعه مقالات آموزشی)، سازمان ملی زمین و مسکن، دفتر برنامه ریزی و اقتصاد مسکن.
- جوادی آملی، عبدالله، (۱۳۹۱) مفاتیح الحیات، چاپ پنجاه و هفتم، قم: اسراء.
- حائری مازندرانی محمد رضا، (۱۳۸۸) "خانه، فرهنگ، طبیعت" انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، تهران.
- حبیبی، محسن و دیگران (۱۳۷۰)، مسکن حداقل، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، چاپ دوم.
- حبیبی، محسن و صدیقه مسائلی (۱۳۷۸)، سرانه کاربری های شهری، سازمان ملی زمین و مسکن.
- راپاپورت اموس، (۱۳۸۸) انسان شناسی مسکن، ترجمه: خسرو افضلیان، تهران: حرفه هنرمند.
- رضویان، محمد تقی (۱۳۸۱)، برنامه ریزی کاربری اراضی شهری، انتشارات منش.
- رفیعی، مینو، (۱۳۶۰) "پیشنهادی در مورد روش برنامه ریزی مسکن"، گزارش مقدماتی، معاونت برنامه ریزی و ارزشیابی، سازمان برنامه و بودجه، تهران.

- رفیعی، مینو، (۱۳۷۸) "مکن و درآمد در تهران (گذشته_حال_آینده)"، مرکز تحقیقات شهرسازی و معماری، وزارت مکن و شهرسازی، تهران
- رفیعی، مینو و دیگران (۱۳۸۲)، "اقتصاد مکن (مجموعه مقالات آموزشی)"، سازمان ملی زمین و مکن، دفتر برنامه ریزی و اقتصاد مکن
- زبردست، اسفندیار (۱۳۷۹)، "شاخص های مکن و شاخص های شهری"، مجله اسکان (فصلنامه کمیته ملی اسکان بشر)، شماره ۱
- شهبایان، پویان و آریتا عطارد (۱۳۸۵)، مجموعه مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۳، وزارت مکن و شهرسازی، انتشارات پیام سیما
- شهبایان، پویان (۱۳۸۳-ب)، مجموعه مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۹، وزارت مکن و شهرسازی، انتشارات پیام سیما
- عزیزی، محمد مهدی (۱۳۸۳)، "جایگاه شاخص های مکن در فرآیند برنامه ریزی مکن"، فصلنامه هنرهای زیبا، شماره ۱۷
- عزیزی، محمد مهدی (۱۳۸۲)، تراکم در شهرسازی، انتشارات دانشگاه تهران
- طباطبایی محمد حسین، سنن النبی (ص)، ترجمه محمد هادی فقهی، انتشارات بوستان
- ماجدی، حمید و پویان شهبایان (۱۳۸۴)، ارزیابی سیاست های مکن سازی سازمان ملی زمین و مکن - ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۳، گزارش منتشر نشده
- مجموعه مقالات اولین، دومین و سومین سمینار سیاستهای توسعه مکن در ایران در سالهای ۱۳۷۳، ۱۳۷۴ و ۱۳۷۵، ناشر وزارت مکن و شهرسازی، تهران
- مخبر، عباس، (۱۳۶۳) "ابعاد اجتماعی مکن" ناشر: سازمان برنامه و بودجه، تهران.
- مهدوی کئی، محمد سعید (۱۳۹۱) دین و سبک زندگی، انتشارات دانشگاه امام صادق.

- Rapaport, Amos, (1977), The Human Aspects Of Urban Form, New York, Pergamon Press
- Allmenendinger, Philp and Tewdwr Jones, Mark (2002), Planning Future, Routledge, Canada.
- American Planning Association (2006), Planning and Urban Design Standards, APA press.
- Ben Joseph, Eran (2005), The Code of The City, Massachusetts Institute of Technology.
- Grant, Jill (2006), Planning the Good Community, the RTP1 library series, Routledge press, England.
- Mitlin, D (1997), Building with Credit, Housing Finance for Low Income Households, Third World Planning Review.
- UN HABITAT (2009), State of The World's Cities 2009/2008, earthscan, London.
- World Bank (2002), The Housing Indicators Program, Extensive Survery: Preliminary Results, United Nations Center for Human and Settlements and world bank, Washington D.C.

عنوان درس به فارسی: نظریه ها و مفاهیم توسعه اجتماعی- اقتصادی و آمایش اسلامی سرزمین			
عنوان درس به انگلیسی:			
Concepts and Theories in Social-Economic Development and Islamic Spatial Planning			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- آشنایی با جامعه شناسی مبتنی بر اصول اسلامی
- آشنایی با مفهوم توسعه، رشد، پیشرفت و توسعه اقتصادی از دیدگاههای مختلف
- بررسی و تحلیل دیدگاهها و الگوهای مختلف در خصوص آمایش سرزمین
- تبیین آمایش سرزمین (جمعیت، فضا و فعالیت) در اندیشه اسلامی

رئوس مطالب:

- رویکردها و نظریه های جامعه شناسی
- جامعه شناسی مبتنی بر اصول اسلامی
- رویکردها و نظریه های انسان شناسی فرهنگی
- انسان شناسی در فلسفه اسلامی
- توسعه اجتماعی شهر از منظر اسلام، حدود و روشها
- تبیین مفاهیم توسعه، رشد و پیشرفت
- توسعه اقتصادی شهر و رویکردهای مختلف
- توسعه اقتصادی از منظر نومارکیستها و نولبرالیستها و مقایسه با الگوی پیشرفت اسلامی-ایرانی
- توسعه اقتصادی شهر و جهانی شدن (رقابت شهرها)
- توسعه اقتصادی شهر و عدالت اجتماعی
- توسعه اقتصادی شهر از منظر اسلام، حدود و روشها
- اندیشهها و نظریه های آمایش سرزمینی و آموزه های اسلامی
- الگوها، روشها و معیارهای برنامه ریزی ملی و آمایش سرزمین (جمعیت، فضا و فعالیت) و آموزه های اسلامی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحث‌های کلاسی	□	□	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع:

- آبی‌آپکو، ست، ۱۳۹۵، آمایش محیط‌زیستی سرزمین، ترجمه: جهانیش بالیت، مهرداد نهاوندچی و محمدجواد امیری، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تهران، چاپ اول.
- ابادری، یوسف، ۱۳۷۷، خرد جامعه‌شناسی، تهران، انتشارات طرح نو.
- ابراهیم زاده، عیسی، ۱۳۹۳، آمایش سرزمین و نقش آن در تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، تهران: الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، چاپ اول.
- ابراهیم زاده، عیسی و دیگران، ۱۳۹۵، اصول و مبانی آمایش سرزمین، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ اول.
- ابراهیم زاده، عیسی و موسوی، میرنجف، ۱۳۹۶، روشها و تکنیکهای آمایش سرزمین، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، چاپ ششم.
- آرامی، حسین، ۱۳۹۵، آمایش سرزمین: تحلیل پیشینه عملیاتی و تجربیات در ایران، تهران: الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، چاپ اول.
- آرون، ریمون، ۱۳۹۱، مراحل اساسی سیر اندیشه در جامعه‌شناسی، ترجمه باقر پرهام، انتشارات علمی و فرهنگی.
- آزاد ارمکی، تقی، ۱۳۷۸، جامعه‌شناسی در ایران، تهران، انتشارات کلمه.
- بصیرت، میثم، ۱۳۹۰، آمایش سرزمین، تهران: انتشارات سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور، چاپ اول.
- پارسایا، حمید، ۱۳۹۵، جهان‌های اجتماعی، کتاب فردا، قم.
- پیت، ریچارد، ۱۳۸۴، نظریه‌های توسعه، ترجمه مصطفی ازکیا، نشر سوبه.
- تنهایی، ابوالحسن، ۱۳۸۹، بحثی در امکان جامعه‌شناسی دینی، فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی، پیش شماره دوم، زمستان.
- توفیق، فیروز، ۱۳۸۱، تجربه‌های جهانی در زمینه برنامه‌ریزی فضایی و انطباق آن با وضع ایران، تهران: فصلنامه آبادی، شماره ۲۶.
- توفیق، فیروز، ۱۳۸۴، آمایش سرزمین، تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی-اسلامی، جلد اول، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- خسروپناه، عبدالحسین، ۱۳۹۰، علامه طباطبایی، فیلسوف علوم انسانی-اسلامی، جلد دوم، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- دآوری اردکانی، رضا، ۱۳۸۹، علوم انسانی و برنامه‌ریزی توسعه، تهران: نشر فردایی دیگر.
- سرور، رحیم، ۱۳۹۵، جغرافیای کاربردی و آمایش سرزمین، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ هشتم.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۳۸۰، طرح آمایش سرزمین ایران.
- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ۱۳۸۳، مطالعات آمایش سرزمین ایران.
- شمایی زعفرندی، فتح اله، ۱۳۹۵، مقدمه‌ای بر آمایش سرزمین و مکان‌یابی، دانشگاه جامع امام حسین (ع) موسسه چاپ و انتشارات.

- صدوق، سید حسن، ۱۳۹۲، جغرافیا اقتصاد فضا و آمایش سرزمین، تهران: نشر مرکز نشر دانشگاهی، چاپ اول.
- طباطبایی، سید محمدحسین، ۱۳۸۴، روابط اجتماعی، ترجمه محمدجواد حجتی کرمانی، دفتر نشر آثار علامه طباطبایی.
- عابدی نژاد، امین الرضا، ۱۳۹۵، ماهیت و الزامات فقه پیشرفت درآمدی بر فلسفه فقه نظام اجتماعی پیشرفت گرا، قم، پژوهشگاه فقه نظام، چاپ اول.
- عظیمی، ناصر، ۱۳۸۲، طرحهای کالبدی ملی و منطقه‌ای در ایران یک گام برای توسعه پایدار، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۱۳.
- علوی، سید فاخر، ۱۳۹۶، مبانی برنامه‌ریزی آمایش سرزمین، انتشارات حسینی اصل، چاپ اول.
- علیدوست، ابوالقاسم، ۱۳۹۳، فقه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، تهران، نشر الگوی پیشرفت، چاپ اول، فروند، ژولین، ۱۳۶۸؛ جامعه شناسی ماکس وبر، ترجمه: عبدالحسین نیک گهر، انتشارات وایزن، چاپ دوم.
- فکوهی، ناصر، ۱۳۸۹، بحثی در امکان جامعه شناسی دینی، فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی، پیش شماره دوم، زمستان.
- کامران، حسن و حسینی امینی، حسن و شهریار، مهدی، ۱۳۹۲، آمایش دفاعی سرزمین از منظر پدافند غیر عامل، تهران: نشر آثار معاصر، چاپ اول.
- کلاتری، حسین و عبدالله‌زاده، غلام حسین، ۱۳۹۱، برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین، تهران، نشر فرهنگ صبا، چاپ اول.
- لهسایی زاده، علی اکبر و مهدی عبدالعلی، ۱۳۷۴، جامعه شناسی در ایران، تهران، انتشارات توسعه.
- مجموعه مقالات همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث (وبسایت مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت)
- محسنی، منوچهر، ۱۳۸۲، مشارکت اجتماعی در ایران، چاپ اول، انتشارات آرون، تهران.
- مخدوم، مجید، ۱۳۹۱، شالوده آمایش سرزمین، دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ، چاپ ۱۲.
- مرشدی، ابوالفضل، ۱۳۹۶، شرایط امکان علوم اجتماعی در فلسفه غرب و فلسفه متأخر اسلامی، نشر ثالث، تهران.
- موسوی، میرنجف و دیگران، ۱۳۹۷، آینده‌پژوهی در آمایش سرزمین: نگاهی به کاربرد نرم‌افزارهای میک مک و سناریو ویزارد، انتشارات دانشگاه ارومیه، چاپ اول.
- میلز، سی رایت، ۱۳۶۰، پیش جامعه شناختی، ترجمه: عبدالمعبود انصاری، تهران، انتشارات انتشار.
- نصر، سیدحسین، ۱۳۸۵، اسلام و تنگناهای انسان متجدد، ترجمه: انشاءالله رحمتی، دفتر پژوهش و نشر سهروردی.
- نظریور، محمدتقی، ۱۳۷۸، ارزشها و توسعه، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۷۴، طرح کالبدی ملی ایران، مناطق ده گانه ایران.

- Abdulrachman, S. M. (2011). Integrating spiritual dimension in sustainable development Strategy an Islamic perspective. OIDA International Journal of Sustainable Development, 2(11), 51-64.
- Adelman, I., & Morris, C. T. (1973). Economic growth and social equity in developing Countries. Stanford University Press.
- DeSantis, Victor S. and Tari Renne (2002). "City Government Structures: an Attempt at Classification" State and Local Government Review, vol. 34, no. 2.
- Fridman, John (1993), Toward a Non-Euclidian Mode of Planning-APA Journal, autumn – 482.
- James, M.B (1991), Managing the Modern City, Chicago; Centre for Governmental Stickles.
- Margre, Jaume & Bertrana, Xavier(2004), Local Governments and Public City Managers in Seventeen European Countries, http://www.csital.org/pdf/documents/2006_01_Local Governments.

۳-۴- محتوی و سرفصل دروس الگوهای شهرسازی (تخصصی-اختیاری):

- منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی
- نظریه‌ها و الگوهای نوین شهری در اندیشه اسلامی
- شهر هوشمند و فناوری در شهرسازی اسلامی

عنوان درس به فارسی: منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Scape and Urban Ecological Environment in Islamic Thought			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☒	اختیاری ☐ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☐	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۲۴ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- تبیین دیدگاههای اسلامی در خصوص رابطه انسان، منظر و محیط زیست شهری
- آشنایی با مبانی و اصول برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری بر اساس آموزه‌های اسلامی
- بکارگیری علوم انسانی اسلامی در تدوین الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در شهر اسلامی
- راهکارهای تحقق آموزه‌های اسلامی در فرایند برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در شهر اسلامی
- تبیین الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در شهر اسلامی

رئوس مطالب:

- جستجوی الگوها، روشها و معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری بر اساس آموزه‌های اسلامی
- تعریف ابعاد محیط زیست و رابطه محیط و انسان در فلسفه معاصر (اکولوژی عمیق، اکوسوفی، ...)
- بررسی تطبیقی بین رویکردهای زیست محیطی در شهرسازی و اندیشه‌های اسلامی
- چینی و جرایمی و باید و نبایدهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی
- تبیین هنجارها و کیفیات محیطی در برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری از منظر اسلامی (عدالت اجتماعی، پایداری محیط زیست شهری و ...)
- نقد و آسیب‌شناسی نظریه‌ها، الگوها و رویه‌های برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری معاصر
- چینی و جرایمی منظر شهری و جایگاه آن در تعالی انسان در اندیشه اسلامی (ابعاد منظر شهری (منظر عینی؛ منظر ذهنی؛ منظر صوتی؛ منظر انسانی؛ منظر سواره و پیاده؛ صورت و سیرت در فرهنگ ایرانی-اسلامی و ...)
- بررسی قوانین و مقررات طراحی برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در سوابق جهانی (مقررات منظر و فضای سبز شهری، مقررات جداره‌سازی در کشورهای مختلف جهان؛ طرحهای موضوعی و موضعی منظر شهری؛ خط آسمان، نشانه و نمادهای شهری؛ رنگ و مصالح و مبلمان شهری و ...)
- نقد و آسیب‌شناسی نظریه‌ها، الگوها و رویه‌های برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری معاصر

- جستجوی قواعد، الگوهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری بر اساس آموزه‌های اسلامی (قاعده تناسب؛ تبعیت صورت از سیرت؛ قاعده اعتدال؛ قاعده نظم و هماهنگی و تنوع؛ تعادل؛ ایمنی و امنیت؛ آسایش و آرامش؛ احترام و حریم و ...)
- واکاوی معیارها، ضوابط و دستورالعمل‌های طراحی منظر و فضاهای شهری بر اساس قرآن و احادیث و حکمت اسلامی و آموزه‌های اسلامی و سایر ادیان الهی غیر از اسلام
- ارزیابی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی پروژه‌های برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری (حقوق انسانها؛ حقوق خداوند و خلقت زیست محیطی، رضایت شهروندان؛ مشارکت مردمی؛ تحقق‌پذیری طرحها؛ و ...)

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی ارائه یافته‌های مطالعاتی در هر جلسه	ارائه تکالیف ماهانه در قالب پژوهشهای نظری و موضوعی	□	استخراج چستی و چگونگی آموزه‌ها، قواعد و ستهای برنامه‌ریزی و طراحی منظر و محیط زیست شهری در اندیشه اسلامی

فهرست منابع

منابع اصلی:

- قرآن کریم.
- دشتی، محمد (۱۳۸۸): نهج البلاغه، تهران، انتشارات سنا.
- نقره‌کار، عبدالحمید (۱۳۸۷): درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری، چاپ اول.
- اراکی، محسن (۱۳۹۷): فقه عمران شهری، مجمع الفکر الاسلامی، قم، پژوهشگاه فقه نظام، چاپ اول.
- قربانی، رحیم (۱۳۹۳): معماری و شهرسازی مطلوب اسلامی: درآمدی بر فقه کاربردی و تمدنی، مسکن مطلوب اسلامی، نشر شبکه اندیشه، چاپ اول.
- قربانی، رحیم (۱۳۹۳): ساختارهای معماری و شهرسازی اسلامی: درآخانه، مسجد، بازار، راه و آرامگاه، نشر شبکه اندیشه، جلد (۱)، چاپ اول.
- منان ریسی، محمد (۱۳۹۷): معماری و شهرسازی اسلامی مطابق با سبک زندگی اسلامی از تشریح وضع مطلوب تا تحلیل وضع موجود، با مقدمه آیت الله اراکی، انتشارات دانشگاه قم، چاپ اول.
- دری، مصطفی و دیگران (۱۳۹۶): فقه مدیریت شهری، جلد ۱ تا ۷، تهران، شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، چاپ اول.
- احمد الخشن، حسین، ۱۳۹۵، اسلام و محیط زیست، ترجمه حمیدرضا شیخی، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد.
- بلوچیان طرقي، مریم، ۱۳۹۴، حفاظت محیط زیست از دیدگاه اخلاقی، فقهی و حقوقی، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد.
- جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۹۱، اسلام و محیط زیست تنظیم عباس رحیمیان محقق، انتشارات اسراء، تهران
- حسن وزیری، یحیی، ۱۳۹۶، معماری اسلامی و محیط زیست، ترجمه محمد رضا مروارید، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد.
- ریچارد، فولتر ۱۳۹۳، اسلام و محیط زیست، ترجمه محمد خواجه حسینی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، مشهد.
- شفیعی مازندرانی، سید محمد، ۱۳۸۶، «طبیعت و محیط زیست از نظر قرآن و سنت، قم: انتشارات اسلامی.

- نصر سید حسین، ۱۳۷۷، نظر متفکرین مسلمان درباره طبیعت، انتشارات خوارزمی، چاپ چهارم، تهران.
- پور محمدی، علی، تابستان ۱۳۸۷، مبانی فلسفی اخلاق زیستی، تهران: مؤسسه فرهنگی، حقوقی سینا.
- Fazlun Khalid, 2019, Signs on the Earth: Islam, Modernity and the Climate Crisis,
- Richard Foltz, 2005, Environmentalism in The Muslim World
- Seyyed Hossein Nasr, 1968, The Encounter of Man and Nature. The Spiritual Crisis of Modern Man,
- Natana DeLong-Bas, 2018, Islam, Nature, and the Environment,

منابع فرعی:

- طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱): تعالیم اسلام، به کوشش سید هادی خسروشاهی، انتشارات بوستان کتاب، چاپ هشتم.
- توسلی، محمود (۱۳۹۴): قواعد و معیارهای طراحی فضای شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- توسلی، محمود (۱۳۹۴): اصول و روشهای طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران طراحی دسترسمی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- قریب، فریدون (۱۳۸۵): شبکه ارتباطی در طراحی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- سعیدنیا، احمد (۱۳۸۲): کتاب سبز راهنمای شهرداریها کاربری زمین شهری، تهران، سازمان شهرداریهای کشور، چاپ دوم.
- عبدی دانشپور، زهره (۱۳۹۵): درآمدی بر نظریه‌های برنامه‌ریزی با تاکید ویژه بر برنامه‌ریزی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، چاپ سوم.
- پورمحمدی، محمدرضا (۱۳۹۶): برنامه‌ریزی کاربری اراضی، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ سیزدهم.
- پورمحمدی، محمدرضا (۱۳۹۶): برنامه‌ریزی مسکن، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، چاپ چهاردهم.
- حبیبی، محسن و مائلی، صدیقه (۱۳۸۶): سرانه کاربریهای شهری، تهران، سازمان ملی زمین و مسکن و آیین قلم، چاپ سوم.
- بحرینی، سیدحسین و مائلی، صدیقه (۱۳۷۵): برنامه‌ریزی کاربری زمین در مناطق زلزله‌خیز نمونه: شهرهای منجیل، لوشان، رودبار، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، چاپ اول.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۸۸): زیرساختهای شهری، تهران، نشر شهیدی، چاپ اول.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۲): طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی: مفاهیم، روندها و الزامات طرح‌های جامع و تفصیلی در ایران، با تاکید بر وضعیت تهران، تهران، نشر شهر، چاپ سوم.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۱): محیط‌های پاسخده: کتابی راهنما برای طراحان: مفاهیم، روندها و الزامات طرح‌های جامع و تفصیلی در ایران، با تاکید بر وضعیت تهران، تهران، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران، چاپ ششم.
- بهزادفر، مصطفی (۱۳۹۰): آیین شهرسازی پایدار، تبریز، مهر ایمان، چاپ اول.
- بحرینی، سید حسین (۱۳۹۰): فرایند طراحی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۳): راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، وزارت مسکن و شهرسازی، دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری.
- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۳): راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، وزارت مسکن و شهرسازی، دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری.
- امین‌زاده، بهناز (۱۳۹۵): ارزش‌ها در طراحی منظر شهری: پایداری، زیبایی و هویت، دانشگاه تهران، موسسه انتشارات، چاپ اول.
- برولین، یروئت (۱۳۸۶): معماری زمینه‌گرا: سازگاری ساختمانهای قدیم با جدید، ترجمه راضیه رضازاده، تهران، نشر خاک، چاپ دوم.
- بحرینی، سید حسین (۱۳۸۸): تحلیل مبانی نظری طراحی شهری معاصر؛ جلد اول: اواخر قرون ۱۹ تا دهه هفتم قرن ۲۰ میلادی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
- رفیعیان، مجتبی و همکاران (۱۳۹۶): رصد وضعیت شهرسازی تهران: نظام قطعه‌بندی و کاربری زمین ۱۳۹۵، تهران، انتشارات سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران، چاپ اول.
- میرمقنایی، مهتا (۱۳۹۲): شکل شهر و مصرف انرژی: رابطه کاربری زمین و تقاضای سفر در شهر جدید هشتگرد، تهران، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، چاپ اول.

- سیف‌الدینی، فرانک (۱۳۹۲): فرهنگ فرآیند برنامه‌ریزی کاربری زمین، تهران، نشر آبیژ، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرانک؛ شورجه، محمود (۱۳۹۳): برنامه‌ریزی هوشمندانه کاربری زمین و حمل و نقل شهری (نگاهی دیالکتیکی و یکپارچه به فضای شهر، تهران، انتشارات مدیران امروز، چاپ اول.
- سیف‌الدینی، فرانک (۱۳۸۸): برنامه‌ریزی شهری ارزشیابی طرح‌ها و برنامه‌ها، تهران، نشر آبیژ، چاپ اول.
- مامفورد، لوئیس (۱۳۸۵): فرهنگ شهرها، تهران، انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری ایران، چاپ اول.
- مرتضی، هشام (۱۳۸۷): اصول ستنی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (۱۳۹۶): مجموعه ضوابط و مقرات و مصوبات موردی شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
- حبیبی، محسن (۱۳۷۹): از شار تا شهر، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- کوئینو پائولو (۱۳۸۴)، تاریخ شهرسازی جهان اسلام، سعید تیز قلم زنوزی، وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان عمران و بهسازی شهری.
- راپاپورت، اموس (۱۳۸۴): معنی محیط ساخته شده رویکردی در ارتباط غیرکلامی، ترجمه فرح حبیب، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری، تهران.
- فریدمن، جان (۱۳۸۷): برنامه‌ریزی در حوزه عمومی: از شناخت تا عمل، ترجمه عارف اقوامی‌مقدم، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- قریب، فریدون (۱۳۹۲): میدانهای شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- پوراحمد، احمد و همکاران (۱۳۹۵): آمایش شهری با تاکید بر توسعه حمل و نقل محور، زیر نظر شهرداری تهران، اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، موسسه نشر شهر، چاپ اول.
- وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۷۴): آیین‌نامه ۱۲ جلدی طراحی راههای شهری کشور، چاپ اول.
- توسلی، محمود (۱۳۹۴): قواعد و معیارهای طراحی فضای شهری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- توسلی، محمود (۱۳۹۴): اصول و روشهای طراحی شهری و فضاهای مکنونی در ایران طراحی دسترسی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- نادران، علی (۱۳۹۰): آشنایی با سیستم‌های هوشمند حمل و نقل شهری، تهران: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، چاپ اول.
- احمدیان، کیوان و ابراهیم‌زاده سیدنوید، (۱۳۹۷): آینده‌پژوهی، رهیافتی در حمل و نقل شهری، ناشر مولف، چاپ اول.
- محمدمهدی عمویی (۱۳۹۵): اربعین، پای پیاده ... راهنمای جام زائران حسینی (ع)، نشر هله، چاپ اول.
- کاشانی جو، خشایار (۱۳۹۴): پیاده‌راه‌ها از مبانی طراحی تا ویژگی‌های کارکردی، نشر اذرخش، چاپ دوم.
- کلایو گیفورد (۱۳۸۳): آینده، خانه‌ها، شهرها و حمل و نقل در آینده، ترجمه سعید مدرسی قزوینی، نشر پرک، چاپ اول.
- کرتیس، کری و رنه، جان و برتولینیف لوکا (۱۳۹۵): توسعه حمل و نقل عمومی محور، ترجمه علی سلطانی، پیمان نجفی، نشر اذرخش، چاپ اول.
- خشایی‌پور، مرتضی و طاهرینیا، غلامرضا و نوروزی، محمدحسین و بهرامی، مه‌ری (۱۳۹۲): ضوابط طراحی و اجرای پیاده راه، نشر اوای فهم، چاپ اول.
- غلامی گوهرد، محمدرضا و کاظمینی، امیررضا (۱۳۹۶): پیاده راه‌ها از مبانی نظری تا طراحی، نشر آزاد پیمان، چاپ دوم.
- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (۱۳۹۶): مجموعه ضوابط و مقرات و مصوبات موردی شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
- حبیبی، محسن (۱۳۷۹): از شار تا شهر، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- لینچ، کوین، (۱۳۵۵): سیمای شهر، ترجمه دکتر منوچهر مزینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- ریگی، احمدرضا و شهرکی زارع (۱۳۹۶): حمل و نقل و ترافیک شهری پایدار و طراحی شهری جهت پیاده‌مداری (نمونه موردی شهر زاهدان)، نشر قرهوش، چاپ اول.

- وزارت راه و شهرسازی (۱۳۸۷): ضوابط و مقررات ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری کمیته سیما و منظر شهری، وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، کمیته سیما و منظر شهری.

- باندترین، فرانچسکو و اونرز رونون (۱۳۹۷): منظر شهری تاریخی: مدیریت میراث در قرن شهری، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.

- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۳): راهنمای طراحی فضاهای شهری در ایران، وزارت مسکن و شهرسازی، دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری - اصغری، سیدمحمد (۱۳۸۸)، عدالت به مثابه قاعده، همراه با قواعد لاضرر، لاجرح، عدل و انصاف، تهران، نشر اطلاعات.

- اقبال لاهوری، محمد (۱۳۳۶): احیای فکر دینی در اسلام، ترجمه ی احمد آرام، تهران: رسالت قلم.

- لینچ، کوین، (۱۳۵۵): سیمای شهر، ترجمه دکتر منوچهر مزینی، انتشارات دانشگاه تهران.

- جعفری‌ها، رضا و دل‌زنده، علی (۱۳۹۶): زیبایی‌شناسی منظر شهری: با تکیه بر آراء اندیشمندان اسلامی (مبانی)، جهاد دانشگاهی واحد قزوین، چاپ اول.

- سیروس صبری، رضا (۱۳۹۴): طراحی منظر شهری، تهران، نشر هنر معماری قرن، چاپ اول.

- عظیمی آقداش، محمد و عزتی‌غریب‌دوستی، محمد (۱۳۹۲): مجموعه قوانین و مقررات مرتبط با سیما و منظر شهری از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۶، نشر پارسا، چاپ اول.

- طباطبایی، ملک (۱۳۹۰): جداره های شهری و نقش آنها در فضای شهری (معیارهای نماسازی در فضای شهری)، تهران، انتشارات آرمانشهر، چاپ اول.

- تولایی، نوین (۱۳۸۸): زمینه‌گرایی در شهرسازی، تهران، دانشگاه تهران، فصلنامه هنرهای زیبا، شماره ۱۰، صص ۳۴-۴۳.

- مقررات ملی ساختمان (۱۳۸۸): مباحث ۲۰ گانه، وزارت مسکن و شهرسازی، دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان.

- بیکن، آداموند (۱۳۷۶): طراحی شهرها، ترجمه فرزانه طاهری، وزارت مسکن و شهرسازی، انتشارات مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی و شهرسازی و معماری، چاپ اول.

- کالن، گوردون (۱۳۸۲): گزیده منظر شهری، ترجمه منوچهر طیبیان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم.

- گلکار، کوروش (۱۳۸۵): مفهوم منظر شهری، فصلنامه معماری و شهرسازی آبادی، تهران، مسکن و شهرسازی، شماره ۵۲، صص ۳۸-۴۷.

- مقررات ملی ساختمان (۱۳۸۸): مباحث ۲۰ گانه، وزارت مسکن و شهرسازی، دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان.

- مرتضی، هشام (۱۳۸۷): اصول سستی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.

- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران (۱۳۹۶): مجموعه ضوابط و مقررات و مصوبات موردی شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، نشر موسسه انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.

- نصر، سید حسین، (۱۳۷۵): هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، تهران، دفتر مطالعات دینی و هنری.

- کریمونا، ماتيو (۱۳۹۰): فضاهای شهری فضاهای همگانی، ترجمه پروین پرنوی، انتشارات دانشگاه هنر تهران، چاپ اول.

- مولانی، اصغر (۱۳۹۶): تبیین نظم و پیچیدگی شهر از منظر واقع‌گرایی اسلامی (نمونه موردی بازار شهر تبریز)، رساله دکتری شهرسازی اسلامی، استاد راهنما دکتر محمدتقی پیربابایی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز.

- هاشمی طغرالجردی، سید مجید و فارسیان، محمدرضا (۱۳۹۳): تعیین تراکم ساختمانی و تراکم فروشی، معاونت زیربنایی مجلس شورای اسلامی، قابل دسترسی در سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به نشانی: <http://rc.majlis.ir>.

- هاشمی طغرالجردی، سید مجید (۱۳۹۵): آسیب‌شناسی ضوابط و مقررات معماری و شهرسازی معاصر، نمونه موردی: بررسی ضوابط و مقررات مرتبط با حریم و منظر خانه های کرمان، طرح پژوهشی، اداره کل راه و شهرسازی کرمان.

- هدمن، ریچارد یازوسکی، آندره (۱۳۸۴): مبانی طراحی شهری، ترجمه راضیه رضازاده و مصطفی عباسزادگان، تهران، انتشارات دانشگاه علم- و صنعت ایران، چاپ چهارم.

- پاکزاد، جهان‌شاه (۱۳۸۲): پدیدارشناسی نمای ساختمان های مکنونی و سیر تکوینی توقعات از آن، شماره ۱۴، صص ۵۱-۶۲.

- پورجعفر، محمدرضا و پورجعفر، علی (۱۳۹۱): الگوی پیشنهادی محله، با مرکزیت مجدد و فضاهای عمومی مورد نیاز در شهر ایرانی- اسلامی، نشریه شهر اسلامی ایرانی، شماره دهم، صص ۱۵-۲۴.

- ادیب‌زاده، بهمن (۱۳۹۱): حق نظاره و حق جلوه در سیمای شهر اسلامی. دوفصلنامه علمی و پژوهشی صفت، شماره ۸۰، صص ۶۸-۶۱.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۷): تئوری های طراحی شهری: تحلیل گونه شناختی تئوریا، نشریه علمی - پژوهشی صفت، شماره ۲۹، صص ۱۶-۱۳.
- زاهدی، شمس السادات (۱۳۹۱)، توسعه پایدار، تهران، انتشارات سمت.
- شجاری، مرتضی. (۱۳۸۸)، انسان شناسی در عرفان و حکمت متعالیه، تبریز، انتشارات دانشگاه تبریز.
- هینز، جفری. (۱۳۹۰). مطالعات توسعه. (ترجمه ی رضا شیرزادی و جواد قبادی) تهران، انتشارات آگه.
- الکساندر کس، (۱۳۷۹)، حقوق محیط زیست، ترجمه محمدحسن حبیبی، دانشگاه تهران، تهران.
- کیوان خاکسار، سیدمحمد شفیعی‌مازندرانی، ۱۳۸۸، طبیعت و انسان (تأثیر محیط زیست بر انسان از دیدگاه علم و اسلام) [دیپاچه‌ای بر اخلاق زیست‌محیطی]، دفتر نشر برگزیده
- اصغری لفقجانی، صادق. ۱۳۸۴، اصول تربیت زیست محیطی در اسلام، تهران: مرکز نشر سپهر.
- شفیعی‌مازندرانی، سید محمد. پاییز ۱۳۷۶، تأثیر محیط زیست در انسان، قم: انتشارات اسلامی.
- گلشنی، مهدی. ۱۳۷۵، قرآن و علوم طبیعت، تهران: نشر مطهر.
- نصر، سیدحسین. ۱۳۷۹، نیاز به علم مقدس، ترجمه حسن میاننداری، بی جا: نشر مؤسسه فرهنگی طه.
- نصری، عبدالله. ۱۳۷۹، مبانی انسان شناسی در قرآن، بی جا: انتشارات مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.
- ولایی، عیسی. ۱۳۸۸، اسلام و محیط زیست، قم: نشر اندیشه مولانا.
- هاشمی، زینب. ۱۳۹۰، طبیعت در قرآن، چاپ چهارم، بی جا: انتشارات آصف.
- بهرام سلطانی، کامبیز. ۱۳۷۱، مجموعه مباحث روش‌های شهرسازی (محیط‌زیست)، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.
- شهرداری تهران. ۱۳۹۲، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، دستورالعمل ارزیابی زیست‌محیطی پروژه‌های عمرانی درون‌شهری.
- شیرانی، حسین. ۱۳۸۵، مقدمه‌ای بر ارزشیابی طرح‌ها: طرح‌های اجتماعی - اقتصادی، زیست‌محیطی، شهری و منطقه‌ای با تأکید بر جنبه‌های کاربردی، انتشارات نغمه زندگی، تهران.
- فیروزی، مهدی. ۱۳۸۴، حق بر محیط‌زیست، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- شاطریان، محسن؛ اشنویی، امیر؛ گنجی‌پور، محمود. ۱۳۹۳، طبیعت و شهر در تعالیم و فرهنگ اسلامی، دانشگاه کاشان

- Rapaport, Amos, (1977), The Human Aspects Of Urban Form, New York, Pergamon Press.
- Trancik, Roger: "Finding lost space: The Theories of Spatial Urban Design", Van Nostrand, new York, 1986.
- Bakir Khaya, Mahmood Ahmed; , Abdulkadir Khaznadar, Binyad Maruf (2005): Formal characteristics of vernacular architecture in Erbil city and other Iraqi cities, University of Salahaddin-Erbil, Department of Architecture
- K.Ali, Mohammad (1989): The use of precedents in contemporary Arab architecture Case Study: Rasem Badran and Henning Larsen, University of Jordan.
- Steele, James(1947): An Architectural For People The Complele words of Hassan Fathy, Thames and Hudson.
- Rapaport, Amos, (1977), The Human Aspects Of Urban Form, New York, Pergamon Press
- Donald K. Swearer, 2009, Ecology and the Environment; Perspectives from the Humanities

عنوان درس به فارسی: نظریه ها و الگوهای نوین شهری در اندیشه اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: New Urban Theories and Patterns in Islamic Thought			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس

- شناخت نسبت شهر اسلامی با نظریه ها و الگوهای نوین شهری
- بسترآفرینی جهت تداوم اندیشه و فقه اسلامی در شهرسازی امروز
- توانایی نقد و تحلیل ابعاد مختلف شهر اسلامی با کاربست نظریات نوین
- تقویت تفکر انتقادی و توانایی در ایجاد چارچوبهای نظری در راستای موضوعات تحقیقاتی
- توانایی نقد و تحلیل نظریه ها و الگوهای نوین و بازتولید وارانه نظریه ها و الگوهای بومی در زمینه شهرهای اسلامی

رتوس مطالب:

- تبیین ارتباط بین نظریه و پارادایم های فکری
- مفهوم نظریه و نظریه پردازی و سیر تطور و گونه بندی نظریات شهری (اثباتی، هنجاری، تفسیری، استقرانی، استدلالی، شهودی ...)
- رویکردها و نظریات مختلف در خصوص شهر اسلامی و مولفه ها و ویژگیهای آن (رویکرد فقهی کلامی، رویکرد حکمی، رویکرد فرهنگی، رویکرد تاریخی، ...)
- آرمانشهرها و ویرانشهرها (الگوی مدینه النبی، مدینه فاضله فارابی، شهرهای آرمانی ابن سینا و ابوریحان بیرونی)، آرمانشهرهای افلاطون و ارسطو، آرمانشهر توماس مور
- مبانی نظریات جدید در حوزه شهرسازی و طراحی شهری و الگوهای مرتبط با آنها
- تحولات معرفت شناختی و تغییر مفهوم شهر و غایت شهرسازی/طراحی شهری (از مدینه فاضله تا شهر لذت و مصرف، شهر اسلامی و شهر پسامدرن، شهر حکمت و شهر خردیابی)
- تاثیر تحولات مختلف بر شهر و نظریات شهری و جایگاه این مفاهیم از منظر شهر و اندیشه و فقه اسلامی (اقتصاد، جهانی سازی، رسانه، فرهنگ، اجتماع، تکنولوژی، نظامهای سیاسی)
- نوپردازی (مدرنیزاسیون) برونزا در جوامع اسلامی و لزوم تولید نظریات بومی و مدل های درونزای توسعه شهری
- هویت و فرهنگ در شهر اسلامی (تفاوتها و تشابهات جوامع اسلامی، هویت های محلی، ملی، اسلامی و جهانی)
- تحولات شکلی و نظری در زمینه ماهیت فضاهای عمومی و تعاملات اجتماعی، دیدگاههای فقهی در خصوص ویژگیهای فضاهای شهری
- شهرهای آینده و آینده شهرهای اسلامی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	□	□	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

منابع اصلی:

- اراکی، محسن (۱۳۹۷). فقه عمران شهری (ج ۱)، مجمع الفکر الاسلامی، قم.
- بemat، نجم الدین (). شهر اسلامی، ترجمه: محمد حسین حلیمی و منیژه اسلامبولچی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- بیات، بهرام (۱۳۹۳)، رویکرد اسلامی به شهر: ویژگیهای شهر اسلامی، مجله نظریات اجتماعی متفکران مسلمان، دوره ۴، شماره ۱ ص ۱۶۷-۱۳۷.
- پور احمد، احمد و سیروس موسوی (۱۳۸۹). ماهیت اجتماعی شهر اسلامی، مجله مطالعات شهر ایرانی-اسلامی، شماره ۲، ص ۱-۱۱.
- جابری مقدم، مرتضی هادی (۱۳۸۴)، شهر و مدرنیته، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات: فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران.
- جهانبخش، حیدر و علی دل زنده (۱۳۹۶). بازشناسی شاخصهای فطری شهر اسلامی، انتشارات جهاد دانشگاهی، قزوین.
- حبیبی، محسن (۱۳۸۹). قصه شهر (تهران، نماد شهر نوپرداز ایرانی)، دانشگاه تهران.
- حکیم، بسیم سلیم (۱۳۸۱)، شهرهای عربی - اسلامی: اصول شهرسازی و ساختمانی، ترجمه: محمدحسین ملک احمدی، عارف اقوامی مقدم، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- شایگان، داریوش (۱۳۹۵)، در جستجوی فضاهای گم شده، نشر فرهنگ معاصر، تهران.
- ستاری ساریانقلی، حسن و ندا قانلی اردبیلی (۱۳۹۳) آرمانشهر در اسلام و غرب: مقایسه تطبیقی آرمانشهر توماس مور و مدینه فاضله فارابی با تاکید بر فضاهای معماری و شهرسازی، نشر سیگلو.
- عرفانیان، سید جلال و سید روح الله عربانیان (). توسعه مدیریت شهری از منظر تمدن ایرانی اسلامی، انتشارات فرهوش.
- فاضلی، نعمت الله (۱۳۹۳). پشت دریاها شهریت، فرایندها، روشها و کاربردهای مردم نگاری شهری، نشر تپا.
- فاضلی، نعمت الله (۱۳۹۵). فرهنگ و شهر، چرخش فرهنگی در گفتنهای شهری، نشر تپا.
- فلامکی، محمد منصور (۱۳۸۵). فارابی و سیر شهروندی در ایران، نشر فضا.
- قربانی، رحیم (). معماری و شهرسازی مطلوب اسلامی، درآمدی بر فقه کاربردی و تمدنی مسکن مطلوب اسلامی، شبکه اندیشه.
- قربانی، رحیم (). شاخص های معماری و شهرسازی اسلامی؛ خانه، مسجد، بازار، راه و آرامگاه (ج ۱). شبکه اندیشه.
- کلارک، دیوید (۱۳۹۶). جامعه مصرفی و شهرهای پسمادرن، ترجمه: حمید پورنگ، اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران.
- مرتضی عاملی، سید جعفر (۱۳۸۹). شهر اسلامی: نشانه ها و نشانه ها، موسسه بوستان کتاب.
- مرتضی، هشام (۱۳۸۷). اصول سنی ساخت و ساز در اسلام، ترجمه ابوالفضل مشکینی و کیومرث حبیبی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، چاپ اول.
- معروفی، سکیته (۱۳۹۴). جایگاه اجتماعی - کالبدی مساجد در توسعه شهر اسلامی، نشر خورشید باران، تهران.
- منان رئیس، محمد (۱۳۹۷). معماری و شهرسازی مطابق با سبک زندگی اسلامی، از تشریح وضع مطلوب تا تحلیل وضع موجود با مقدمه آیت الله اراکی، انتشارات دانشگاه قم.
- نصر، سید حسین (۱۳۸۷). اسلام سستی در دنیای متجدد، کتاب ماه دین، سال ۱۱، شماره ۱۲۶.
- نصر، سید حسین (۱۳۷۹). اسلام و غرب: دیروز و امروز، بازتاب اندیشه، شماره ۱۰.
- نصر، سید حسین (۱۳۸۲). جوان مسلمان و دنیای متجدد. (مترجم مرتضی اسعدی). نشر طرح نو، تهران.

- نقره‌کار، عبدالحمید (۱۳۸۷): "درآمدی بر هویت اسلامی در معماری و شهرسازی"، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی و معماری، دفتر معماری و طراحی شهری، چاپ اول.
- نقی زاده محمد، ۱۳۸۹. روایتی ایرانی از حکمت، معنا و مصادیق هنر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- نقی زاده، محمد (۱۳۹۶). شهر اسلامی، از اندیشه تا ظهور، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۷، معماری و شهرسازی اسلامی (تجلیات و غیبات)، انتشارات مانی، اصفهان.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۲)، شهر عقل مدار (اصول طراحی و برنامه ریزی)، اصفهان: سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۵)، شهر علوی (شهر آرمانی تحقق پذیر در دنیا)، تهران: انتشارات خورشید پاران.
- نقی زاده محمد (۱۳۹۵)، فضای حیات طیه شهر آرمانی اسلام، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

- Al-Shishtawe, H. The Arabian City between the Three Callas. Tradition, Contemporary, and Arab City: Its Characteristics and Islamic Cultural Tradition. Conservative, the Bianca, Stefano (2000a). The Deep Structure of the Traditional Urban Fabric, pp. 137-157 in Urban Form in the Arab World—Past and Present. London: Thames & Hudson.
- ————— (2000b) Structural Conflicts between Traditional Islamic Concepts and Modern Planning Methods. pp. 184-216 in Urban Form in the Arab World—Past and Present. London: Thames & Hudson.
- Hakim, Besim.S (1999). Urban form in traditional Islamic cultures: Further studies needed for formulating theory, Cities, Volume 16, Issue 1, p. 51-55
- , Ira (1969) , Middle Eastern Cities: Ancient, Islamic and Contemporary Middle Eastern M. Lapidus Urbanism: A Symposium, University of California Press

منابع فرعی:

- رفیعیان، مجتبی و علی حسین پور (۱۳۹۰) حکمروایی خوب شهری از منظر نظریات شهرسازی، انتشارات هله، تهران.
- رنه شورث، جان. (۱۳۸۸). نظریه شهری (ارزیابی انتقادی)، مترجم (کرامت الله زیاری)، انتشارات دانشگاه تهران. تهران.
- فکوهی، ناصر (۱۳۸۳)، انسان شناسی شهری، نشر نی، تهران.
- گلکار، کوروش (۱۳۸۷)، "تئوری های طراحی شهری: تحلیل گونه شناختی تئوریا"، نشریه علمی - پژوهشی صفا، شماره ۲۹، صص ۱۶-۳۳.
- لنگ، جان (۱۳۸۱)، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه: علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- Cuthbert, Alexander R (2006) "The Form of Cities, Political Economy and Urban Design. Oxford", Blackwell
- Cuthbert, Alexander R.(2007) "Urban design: requiem for an era – review and critique of the last 50 years", URBAN DESIGN International. , (177–223) No. 12. Palgrave Macmillan.
- Dovey, Kim (2010) Becoming Places: Urbanism / Architecture / Identity / Power, London: Routledge.
- Hameed, Shabana (1991). Evolution in the design of Islamic cities , Master thesis, Iowa State University. Extracted from <https://lib.dr.iastate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=18585&context=rtd>

عنوان درس به فارسی: شهر هوشمند و فناوری در شهرسازی اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی: Smart City and Technology in Islamic Urbanism			
نوع درس: اصلی ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐ اجباری ☐			
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐			
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشنیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی: سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒			

اهداف کلی درس

- آشنایی با دیدگاه‌ها، نظریه‌های اصلی نظریه‌پردازان و سیاستگذاران شهری حوزه شهر هوشمند
- تبیین الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی شهر هوشمند از منظر اندیشه اسلامی
- بررسی تأثیر فناوری‌های نوین مواد و مصالح و روش‌های پیشرفته ساخت در طراحی شهر اسلامی
- نقش فناوری‌های نوین در تسهیل تعاملات فردی و اجتماعی شهروندان شهر اسلامی

رئوس مطالب:

- تعاریف شهر هوشمند، شهر خبره و شهر دیجیتال
- ابعاد و مؤلفه‌های یک شهر هوشمند از قبیل فناوری اطلاعات، اقتصاد، مردم، دولت، حرکت، محیط و زندگی هوشمند
- تجارب موفق از شهر هوشمند و بررسی نقش مؤلفه‌های شهر هوشمند در ساختار پلان شهرهای مورد ارزیابی
- استانداردهای کشورهای مختلف در زمینه شهر هوشمند
- هوش مصنوعی و طراحی شهر هوشمند از دیدگاه تکاملی، رویکردهای تخمین، پیش‌بینی و بهینه‌سازی با استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی
- الگوها و معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی شهر هوشمند از منظر اندیشه اسلامی
- ظرفیت‌های شهر هوشمند و جامعه اسلامی
- فیزیک شهری و مسایل مرتبط با شهرسازی شامل رفتار آکوستیکی، آسایش حرارتی، باد و باران، تقاضای انرژی
- مدیریت منابع آب، کیفیت هوا، کنترل پسماند جامد، انتشار آلاینده‌گی
- سیستم‌های فناوری اطلاعات، ارتباطات اینترنت، سنسورهای کنترلی، پهنه بندی GIS، فناوری‌های واقعیت مجازی
- منظر صوتی شهر اسلامی
- مواد و مصالح هوشمند و کاربرد آن در مقیاس شهری

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
مشارکت در بحثهای کلاسی	ارائه تکالیف ماهانه در قالب پژوهشهای نظری و موضوعی	■	تحویل پروژه کلاسی بصورت مقاله

فهرست منابع:

- S. Alawadhi, A. Aldama-Nalda, H. Chourabi, J.R. Gil-Garcia, S. Leung, S. Mellouli, T. Nam, T.A. Pardo, H.J. Scholl, S. Walker, "Building Understanding of Smart City Initiatives," *Lecture Notes in Computer Science* 7443 (2012) 40-53.
- M. Al-Hader, A.R. Mahmud, A.R. Sharif, N. Ahmad, "SOA of Smart City Geospatial Management," *Proc. of EMS 2009 - Third UKSim European Symposium on Computer Modeling and Simulation*, Athens, Greece, November 25-27, 2009.
- S. Allwinkle, and P. Cruickshank, "Creating Smarter Cities: An Overview," *Journal of Urban Technology* 18: 2 (2011) 1-16.
- D. Arribas-Bel, K. Kourtit, and P. Nijkamp, "Benchmarking of World Cities through Self-Organizing Maps," *Cities* 31 (2013) 248-257.
- T. Bakıcı, E. Almirall, and J. Wareham, "A Smart City Initiative: The Case of Barcelona," *Journal of the Knowledge Economy* 2: 1 (2012) 1-14.
- D. Ballas, "What Makes a 'Happy City'?" *Cities* 32: 1 (2013) S39-S50.
- M.N. Baqir, and Y. Kathawala, "Ba for Knowledge Cities: A Futuristic Technology Model," *Journal of Knowledge Management* 8: 5 (2004) 83-95.
- M. Baron, "Do we need Smart Cities for Resilience?," *Journal of Economics & Management* 10 (2012) 32-37.
- J.M. Barrionuevo, P. Berrone, and J.E. Ricart, "SmartCities, Sustainable Progress," *IESEInsight* 14 (2012) 50-57.
- M.Batty, K.W.Axhausen, F.Giannotti, A.Pozdnoukhov, A.Bazzani, M.Wachowicz, G.Ouzounis, Andy. Portugali, "Smart Cities of the Future," *The European Physical Journal Special Topics* 214 (2012) 481-518.
- A. Caragliu, C. Del Bo, and P. Nijkamp, "Smart Cities in Europe," *Journal of Urban Technology* 18: 2 (2011) 65-82.
- R. Carli, M. Dotoli, R. Pellegrino, and L. Ranieri, "Measuring and Managing the Smartness of Cities: A Framework for Classifying Performance Indicators," *Proc. of IEEE Systems, Man, and Cybernetics*, 2013.
- T.M. Chen, "Smart Grids, Smart Cities Need Better Networks [Editor's Note]," *IEEE Network* 24: 2 (2010) 2-3.
- H. Chourabi, N. Taewoo, S. Walker, J.R. Gil-Garcia, S. Mellouli, K. Nahon, T.A. Pardo, and H.J. Scholl, "Understanding Smart Cities: An Integrative Framework," *Proc. of HICSS, 45th Hawaii Conference*, 2289-2297, 2012.
- G.L. Cretu, "Smart Cities Design Using Event-driven Paradigm and Semantic Web," *Informatica Economica* 16: 4 (2012) 57-67.
- M. Deakin, and H. Al Waer, "From Intelligent to Smart Cities," *Intelligent Buildings International* 3: 3 (2011) 140-152.
- S. Dirks, C. Gurdgiev, and M. Keeling, *Smarter Cities for Smarter Growth: How Cities Can Optimize Their Systems for the Talent-Based Economy* (Somers, NY: IBM Global Business Services, 2010).
- S. Dirks, and M. Keeling, *A Vision of Smarter Cities: How Cities Can Lead the Way into a Prosperous and Sustainable Future* (Somers, NY: IBM Global Business Services, 2009).
- L. Edvinsson, "Aspects on the City as a Knowledge Tool," *Journal of Knowledge Management* 10: 5 (2006) 6-13.
- J.M. Eger, "Smart Growth, Smart Cities, and the Crisis at the Pump A Worldwide Phenomenon," *I-Ways* 32: 1 (2009) 47-53.
- R. Florida, *The Flight of the Creative Class: The New Global Competition for Talent* (New York: Harper Business, 2002).
- R. Florida, *Cities and the Creative Class* (New York: Routledge, 2005).
- A. GhaffarianHoseini, U. Berardi, N. Dahlan, A. GhaffarianHoseini, and N. Makaremi, "The Essence of Future Smart Houses: From Embedding ICT to Adapting to Sustainability Principles," *Renewable & Sustainable Energy Reviews* 24: (2013) 593-607.
- Margarita Angelidou, (2017): The Role of Smart City Characteristics in the Plans of Fifteen Cities, *Journal of Urban Technology*, DOI: 10.1080/10630732.2017.1348880.

- Simon Joss, Matthew Cook & Youri Dayot (2017): Smart Cities: Towards a New Citizenship Regime? A Discourse Analysis of the British Smart City Standard, *Journal of Urban Technology*, DOI: 10.1080/10630732.2017.1336027.
- N. Komninos, C. Kakderi, A. Panori & P. Tsarchopoulos (2018): Smart City Planning from an Evolutionary Perspective, *Journal of Urban Technology*, DOI: 10.1080/10630732.2018.1485368.
- Loet Leydesdorff & Mark Deakin (2011) The Triple-Helix Model of Smart Cities: A Neo-Evolutionary Perspective, *Journal of Urban Technology*, 18:2, 53-63, DOI: 10.1080/10630732.2011.601111.
- Vorlander, Michael (2008). *Auralization: Fundamentals of acoustics, modelling, simulation, algorithms and acoustic virtual reality*, Springer, Berlin.
- Crocker, J. Malcolm (1997), *Encyclopedia of Acoustics*, John Wiley and Sons Inc.
- National Research Council, (1995), Computer Science and Telecommunications Board, *Virtual Reality: Scientific and Technological Challenges*, National Community of Sciences.
- Smith, B. J. and Petera, R. J. and Owen, S., (2016), *Acoustics and Noise Control*, Longman, Third Edition.
- Everest, Alton, (2001), *The Masther Handbook of Acoustics*, Mcgraw- Hill, Forth edition.
- PeterMoonen, ThijsDefraeye, ViktorDorer, BertBlockend, JanCarmeliet (2012). *Urban Physics: Effect of the micro-climate on comfort, health and energy demand*, *Frontiers of Architectural Research* (2012) 1, 197–228.
- Alexandri, E., Jones, P., 2008. Temperature decreases in an urban canyon due to green walls and green roofs in diverse climates. *Building and Environment* 43 (4), 480–493.
- Ali-Toudert, F., Mayer, H., 2006. Numerical study on the effects of aspect ratio and orientation of an urban street canyon on outdoor thermal comfort in hot and dry climate. *Building and Environment* 41, 94–108.
- Allegrini, J., Dorer, V., Carmeliet, J., 2011. Influence on the urban microclimate on the energy demand of buildings. In: *Cisbat11 conference*, 14–16 September 2011. Lausanne, Switzerland.
- ASHRAE Standard 55, 2010. Thermal environmental conditions for human occupancy. American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning. ASHRAE, 1999. Building air intake and exhaust design.
- ASHRAE Application Handbook. Atlanta, (Chapter 43). ASHRAE, 2003. Building air intake and exhaust design.
- ASHRAE Application Handbook. Atlanta, (Chapter 44). Baik, J.J., Park, S.B., Kim, J.J., 2009. Urban flow and dispersion.
- Camuffo, D., Del Monte, M., Sabbioni, C., Vittori, O., 1982. Wetting, deterioration and visual features of stone surfaces in an urban area. *Atmospheric Environment* 16 (9), 2253–2259.
- Erell, E., Pearlmutter, D., Williamson, T., 2011. *Urban Microclimate: Designing the Spaces Between Buildings*. Earthscan Ltd., London, UK.
- Feddersen, B., 2005. Wind tunnel modelling of turbulence and dispersion above tall and highly dense urban roughness. Ph.D. Thesis. ETH, Zurich, Switzerland.
- Hamdi, H., Schayes, G., 2008. Sensitivity study of the urban heat island intensity to urban characteristics. *International Journal of Climatology* 28 (7), 973–982.
- Kolokotroni, M., Davies, M., Croxford, B., Bhuiyan, S., Mavrogianni, A., 2010. A validated methodology for the prediction of heating and cooling energy demand for buildings within the Urban Heat Island: case-study of London. *Solar Energy* 84 (12), 2246–2255.
- Mayer, H., Holst, J., Dostal, P., Imbery, F., Schindler, D., 2008. Human thermal comfort in summer within an urban street canyon in Central Europe. *Meteorologische Zeitschrift* 17 (3), 241–250.

عنوان درس به فارسی: درس ویژه			
عنوان درس به انگلیسی: Specific Cours			
نوع درس:	اصلی ☐	تخصصی ☐	اختیاری ☒ اجباری ☐
نوع واحد:	نظری ☒	عملی ☐	کارگاهی ☐
تعداد واحد	نظری: ۲ واحد	عملی:	کارگاهی:
تعداد ساعت	نظری: ۳۲ ساعت	عملی:	کارگاهی:
پیشیاز	دارد ☐	ندارد ☒	
آموزش تکمیلی:	سفر علمی ☐	کارگاه ☐	آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی:

- هدف از ارائه این درس ویژه آماده سازی دانشجویان برای انجام رساله ی دکتری باشد.

رئوس مطالب :

- این درس در خصوص حوزه و زمینه پژوهشی رساله (زمینه کلی)، مسئله و موضوع رساله (زمینه خاص) دانشجویان است که با پیشنهاد استاد (و یا اساتید) راهنما و تصویب شورای آموزشی دانشکده مربوطه ارائه می شود.

روش ارزیابی: (بر اساس نظر استاد راهنما و تصویب شورای آموزشی دانشکده تعیین می گردد)

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه یا مقاله
☐	☐	☐	☐

